EKİM

Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!

TÜRKİYE KOMÜNİST İŞÇİ PARTİSİ Merkez Yayın Organı **Sayı: 239, Ekim 2004**

Gençlik hareketinin sorunları

Günümüz Türkiye'sinde gençlik hareketi esas olarak bir öğrenci hareketi, daha çok da üniversiteli gençlik hareketidir. Bu bir tercihin ürünü olmadığı gibi kendi başına bir zaaf ifadesi de değildir; yalnızca nesnel bir durum, günümüz gençlik hareketinin bir realitesidir. İşçi gençliğin eksenini ve esas ağırlığını oluşturacağı bir gençlik hareketi özlemek ve yaratmaya çalışmak ile bugünün gerçeği iki ayrı durumdur ve bunları birbiriyle kıyaslamaya kalkmanın mevcut durumda bir anlamı yoktur. Kaldı ki işçi gençlik geleceğin sosyal-siyasal mücadelelerinde özel bir yer tutmaya başladığında bile bunun sonuçları kendini gençlik hareketinden çok işçi hareketi üzerinden gösterecektir ve kendi içinde bir gençlik hareketi ise daha çok bir öğrenci hareketi olarak kalmaya devam edecektir. Bu gerçek, işçi gençlik her durumda genç kesimini oluşturduğu işçi sınıfının bir parçasıyken (ve dolayısıyla gücünü ve etkisini de bu çerçevede ortaya koyacakken), farklı olarak öğrencilerin toplumda kendine özgü ayrı bir gençlik kategorisi olmaları olgusuyla açıklanabilir.

İşçi ve emekçi gençlik çalışmasının önemine yönelik olarak yapılagelen yerinde vurgular çoğu kere işçi gençlik eksenli bir birleşik gençlik hareketi akla getirdiği, ve bu arada, öğrenci hareketinin yetersizliklerine ve açmazlarına aynı zamanda buradan, işçi gençlik hareketi ekseninden yoksunluk üzerinden bakılabildiği için, bu önemli noktaya burada özellikle işaret etmek ihtiyacı duyuyoruz. Öğrenci hareketinin güç, istikrar ve dahası sağlıklı bir yön kazanabilmesinde kendi dışındaki toplumsal sınıf dinamiklerinin elbette temel önemde bir rolü vardır; fakat işte bu dinamik, özel olarak işçi gençlik değil fakat genel olarak işçi sınıfı hareketidir. İşçi gençlik burada işçi sınıfı hareketinin organik bir öğesi olarak bir anlam taşır, sınıfın genç kesimi olmanın tüm avantajlarını öncelikle ve özellikle işçi sınıfı hareketi üzerinden ortaya koyar ve bunların öteki gençlik kesimlerine yansıması da temelde genel sınıf hareketi üzerinden olur.

Burada sanayi sitelerindeki genç işçi kitlesinin durumu bir ölçüde bir farklılık oluşturabilir, fakat bu bile ortaya koymuş bulunduğumuz sorunun esasını değiştirmez. Zira her ne kadar sanayi sitelerinin işçi gençliğine işçi olmalarının yanısıra aynı zamanda genç olmalarından da kaynaklanan özgül bir yaklaşım göstermek ve bunun gerektirdiği bir çalışma tarzıyla bu kesime yönelmek gerekse de, bunda başarılı olunabilindiği ölçüde ortaya çıkacak hareket, gençlik hareketinden çok işçi hareketinin bir parçası olacaktır. Genç olmanın getirdiği özel konum ise burada daha ikinci planda kalacaktır.

Sanayi sitelerinin işçi gençliği bir yana, meslek liseleri öğrencilerine bile, bir yanıyla liseli gençliğin bir bölümü olarak bakmak gerekirken, öteki yönüyle bu öğrenci kesimini (eğitim sürecine paralel

olarak emek sömürüsüne tabi bulundukları ve yarının sanayi işçileri adaylavsrı oldukları için) sanayi işçilerinin bir rezervi olarak ele almak gerektiği gerçeği gözönüne alındığında, sınıfsal konum ve kriterlerin belirleyici rolüne yaptığımız bu vurgular çok daha iyi anlaşılır.

Başa dönersek, günümüz gençlik hareketi esas olarak bir öğrenci hareketidir demiştik; işte böyle olduğu içindir ki, bugün gençlik hareketinin sorunlarını tartışmak, somutta esas olarak öğrenci hareketinin sorunlarını tartışmakla aynı anlama gelmektedir. Bu ise bizim burada ele alacağımız gençlik hareketi konusunun bu anlamda sınırlanmış çerçevesine işaret etmektedir.

Hareketi sürüklemesi gerekenler halihazırda sürükleniyor

Artık genel olarak kabul gördüğü gibi, öğrenci gençlik hareketi yıllardır aşılamayan ve genç komünistlerin konuya ilişkin değerlendirmelerinde "kısır döngü" olarak nitelenen bir tıkanıklık içindedir. Kısır döngü ve tıkanıklık burada bir süreç oluşturan aynı gerçekliğin farklı görünümlerinden başka bir şey değildir kuşkusuz. Bir dizi karmaşık etkenin ürünü olarak öğrenci gençlik hareketi belli aralıklarla canlanmakta, kitlesel katılım bakımından bir parça genişlemekte, gelişimini bir süre için sürdürmekte, fakat hareket bu gelişmeyi kendini daha ileri bir düzeye çıkarmanın bir olanağına dönüştüremediği ölçüde de çok geçmeden tıkanmakta, gerisin geri aynı noktaya dönmekte, belki daha da geri bir noktaya düşmektedir. Bu, gençlik hareketinin belirli aralıklarla yinelenen bu tür bir kısır döngü içinde uzun yıllardır sürmekte olan tıkanıklığı bir türlü aşamadığı anlamına gelmektedir.

'80'li yılların sonunda ve '90'lı yılların hemen başında, ardından bu kez '90'lı yılların ortasında bu durumun birer örneğini yaşamıştık ve son birkaç yıldır yeni bir örneği ile yüzyüzeyiz. 2000-2001 öğrenim yılında başgösteren yeni canlanma, farklı gündemler üzerinden ve belirli salınımlarla geçen öğrenim yılına kadar süregeldi. Fakat birçok belirti hareketin geçen yıl son yılların en geri noktasına düştüğünü gösteriyor ve girmekte olduğumuz yeni öğrenim yılı bu açıdan (yine genç komünistlerin altını çizerek vurguladıkları gibi) kritik bir önem taşıyor. Hareket ya doğru, yerinde ve etkili devrimci müdahalelerin yardımıyla bir toparlanma ve gelişme sürecine girecektir, ya da daha da gerileyerek yerini bir süreliğine yeni bir durgunluk dönemine bırakacaktır. Son derece daralmış bir tabana sahip sol gençlik gruplarının, geniş öğrenci kitlelerinden kopuk, ancak birbirlerine tutunarak gerçekleştirmeyi başarabildikleri kısır ve sonuçsuz dar grup eylemliliklerini gençlik hareketlenmesi saymayacaksak tabi. Bizi burada marjinal olmaktan kurtulamayan sözde öncü girişimler değil fakat gerçek bir kitlesel gençlik hareketi, onun sorunları ve ihtiyaçları ilgilendirmektedir.

Doğru çizgide etkili bir devrimci müdahale, öncelikle hareketi bir kısır döngüye mahkum eden nedenler ve sorunları incelemeyi ve anlamayı, öğrenci hareketine bir çıkış olanağı yaratabilecek politika, yol ve yöntemler üzerine düşünmeyi, bizzat devrimci gençlik hareketi saflarında buna hizmet edecek canlı bir tartışmayı gerektirir. Bu olmaksızın mevcut kısır döngüyü kırmayı kolaylaştıracak politik ve örgütsel çözümler geliştirmek zaten olanaklı olamaz. Fakat yazık ki ilerici-devrimci gençlik grupları saflarında halihazırda böyle bir çaba, yakıcı bir hal almış gerçek sorunları anlamaya ve aşmaya yönelik bir tartışma yoktur. Hareketin bir türlü aşamadığı sözkonusu kısırlık, kendini aynı zamanda hareketin sorunları üzerine bir düşünce ve anlayış kısırlığı olarak da göstermektedir.

Politikasızlık, gençlik hareketine ilişkin açık, tutarlı ve istikrarlı bir politik yön ve yönelimden yoksunluk, halihazırda reformist ve devrimci kanatlarıyla sol

çizgideki gençlik gruplarının en temel zaafı durumundadır. Ne gençlikten çok şey bekleyen sol siyasal akımlar tarafından gençlik hareketinin sorunları üzerine ortaya dişe dokunur bir değerlendirme ve politika konulabilmekte, ve ne de gençlik hareketinin taşıyıcısı ve yolgöstericisi olmak iddiasındaki gençlik yayın organlarında gençlik hareketinin sorunlarına ilişkin ciddi ve işlevsel bir tartışma yürütülmektedir. Aydınca eğilimler ve özentiler içinde dünya ve toplum olayları üzerine olur olmaz herşeyi tartışmaya pek hevesli görünen bazı gençlik yayınlarının en az tartıştığı sorunların başında bizzat gençlik hareketinin kendi sorunları gelmektedir. Bu bile kendi başına mevcut durum hakkında bir fikir vermektedir. Daha çok küçük-burjuva devrimci-demokrat bir çizgide bulunan gençlik yayınlarının durumu bu açıdan fazlasıyla umut kırıcıdır. Bunlar güya gençlik çalışmasına ve hareketine yönelik olarak çıkarılan yayınlardır. Bu özgül konumları gereği de öncelikle ve özellikle gençlik hareketinin sorunları üzerinde yoğunlaşmak durumundadırlar, başka türlü bir işlevleri ve dolayısıyla varlıklarının bir anlamı kalmaz. Ama yineliyoruz, yıllardan beridir ve halihazırda, bu yayınların en az ilgilendikleri konulardan biri bizzat gençlik hareketinin kendi durumu ve sorunları olmaktadır.

Gençlik yayınlarının gençlik hareketinin sorunlarına bu yabancılaşması, gerçekte gençlik gruplarının harekete yabancılaşmasının bir yansımasından başka bir şey değildir. Haliyle bunun kendisi de ortadaki sorunların önemli bir başka boyutu durumundadır. Bunu gençlik hareketindeki kısır döngünün nedenlerinden biri olduğu kadar sonuçlarından biri olarak da görmek gerekir. Dönemsel olarak kendini gösteren hareketlenmelere zamanında, yerinde ve amaca uygun düşen devrimci müdahalelerde bulunma başarısı gösteremeyenler, çok geçmeden durulan ve daralan hareket gerçeği karşısında çaresizliğe ve giderek umutsuzluğa düşmekte, bunun etkisiyle içe kapanmakta, gençlik hareketinin sorunlarından olduğu kadar gençlik kitlelerinin kendisinden de kopmakta, terimin bu anlamında adeta gettolaşmaktadırlar. Ta ki bu durumda değişikliğe yolaçacak yeni bir hareketlenme şu veya bu gelişmeye bağlı olarak bir kez daha kendiliğinden başgösterene kadar.

Bu tipik bir apolitikleşmedir, kelimenin en tam anlamında bir kendiliğindenciliktir ve kuşkusuz herşeyden önce politikasızlığın, gençlik haraketinin durumuna, sorunlarına ve ihtiyaçlarına ilişkin sağlam ve dinamik bir bakıştan ve perspektiften yoksun olmanın bir ürünüdür. Gençlik yayınlarından yansıyan da tamı tamına budur. Hitap ettiği özgül alana ilişkin sağlam bir bakıştan ve açık bir politikadan yoksun durumdaki bu yayınlar, yayın yaşamlarını sürdürebilmek için amaçsızca (zira bu noktada yayını çıkarmak artık kendi içinde bir amaç haline gelmektedir) başka konulara yönelmekte, böylece kendine özgü varlık nedeninden kopmakta, sonuç gençlik yayınlarının gençlik hareketine yabancılaşması olmaktadır.

Elbetteki bu sonuç gençlik gruplarını/yayınlarını aşmakta, onların mensup oldukları siyasal grupların gençlik hareketinin sorunları karşısındaki ilgisizliklerini ya da çözümsüzlüklerini ortaya koymaktadır. Sorunun en dikkate değer yönlerinden biri de budur zaten. Gençlikten, gençlik hareketinden çok şey bekleyen, bunun için çeşitli adlar altında gençlik grupları ya da örgütleri kuran ve özel gençlik yayınları çıkaran sol parti ve gruplar, gençlik hareketinin sorunlarına ilişkin yolgösterici çabalara gelince, en yumuşak ifedeyle, bu temel önemde önderlik sorumluluklarına ilgisiz kalmaktadırlar. Bir ilgi gösteriyorlarsa bile bu gençlik hareketinin genel sorunlarından çok kendi dar gençlik çevrelerinin özel sorunları ve pratik yönlendirilmesi sınırları içinde kalmaktadır. Yani onları kitlesel bir devrimci gençlik hareketi geliştirmenin genel sorunları değil, fakat grup olarak

gençlik içinde etki ve çevre kazanmalarının özel sorunları ilgilendirmektedir. Bugün öğrenciler içinde en çok taraftarı olan sol grubun aynı zamanda kitlesel bir devrimci gençlik hareketi geliştirmenin sorunlarına en ilgisiz kalabilen grup olması, bu çarpıklığın boyutları konusunda da bir fikir vermektedir.

Kuşkusuz buradaki sorun gerçekte basit bir ilgisizliğin çok ötesindedir. Sorun temelde politikasızlıktır ve bu politikasızlığa rağmen gençlik alanı üzerine dar ve faydacı hesap ve beklentiler içinde olmaktır. Yani açık ifadelerle, kendiliğindencilik ve oportünizmdir. Bu reformist ve devrimci kanatlarıyla sol grupların gençlik hareketi üzerinden yansıyan genel tablosudur. Bazı reformist çevrelerin öğrenci hareketi içinde nispeten daha geniş bir gençlik çevresine sahip olmasının onların gençlik hareketinin sorunlarına ilgi göstermeleriyle yakından uzaktan bir ilgisi yoktur. Uzun yılların baskı ve terör politikalarının yarattığı yıldırıcı etkiler, bundan ayrı düşünelemeyecek olan toplumsal atmosfer, sınıf mücadelesinin geri düzeyi ve kitle hareketinin zayıflığı, genelde olduğu gibi gençlik hareketi içinde de reformist etki için uygun bir zemin oluşturmakta ve bu şimdilik bazı refeormist grupların nispeten daha geniş bir gençlik çevresi edinmesini kolaylaştırmaktadır. Olay bundan ibarettir; bunun ötesinde, reformist çevrelerin gençlik hareketine başarılı müdahale anlamına gelebilecek politikaları ve pratik çabaları yoktur. Dahası, biraz önce de ifade ettiğimiz gibi, içlerinden bazılarının zaten böyle bir sorunları da yoktur. Böylelerinin sorunu gençlik hareketi değil fakat mücadele ve eylem dışı bir partili öğrenci grubudur.

Konuya buradan, sol grupların gençlik hareketinin sorunlarına ilgisizliğinden ve bu alandaki politikasızlığından girmeyi tercih etmemiz kuşkusuz boşuna değildir. Zira bugünün gençlik hareketinin sorunlarından birini de bizzat bu, yani gençlik hareketini sürüklemesi gereken güçlerin bu arkadan sürüklenen konumu ve tutumu oluşturmaktadır. Bugün gençlik hareketine etkili bir politik müdahalede bulunabilmenin temel gereklerinden biri, tam da gençlik gruplarındaki bu apolitizmi ve kendiliğindenciliği kırmak, ilerici-devrimci gençlik hareketinin toplamı içinde mücadelenin ve örgütlenmenin sorunlarına ilişkin canlı ve yolaçıcı bir tartışmanın önünü açmaktır.

Gençlik hareketinin buna her zamankinden çok ihtiyacı var. Zira gençlik hareketi kısa vadede kendine bir çıkış hazırlayacaksa eğer, bu ancak gençlik hareketinde yer tutan ilerici-devrimci güçlerin asgari bir işbirliği temelinde mümkün olabilir. Politik müdahalede ve örgütlenmede bu türden bir birleşik davranışın sağlanamadığı bir durumda ise, hareketin seyri bir kez daha büyük ölçüde kendiliğinden bir akibetle yüzyüze kalır ve halihazırdaki gidiş iyiye ve ileriye doğru olmadığına göre, geriye düşüş kaçınılmaz bir akibet haline gelir.

Aslolan etkili bir devrimci müdahaledir

Komünistler son yirmi yılı aşkın sürecin toplamı üzerinden olduğu kadar onun her bir özel evresi ile ilgili olarak da bugüne dek gençlik hareketi üzerine çok sayıda değerlendirme yaptılar. Bu değerlendirmelerde gençlik hareketini bugünkü darlığa ve kısırlığa mahkum eden çok yönlü nedenler üzerinde de gereğince durdular. Hala da yeri geldikçe bu konu üzerinde durmakta, sorunun farklı yönlerini şu veya bu vesileyle irdelemektedirler. Dolayısıyla bu konuda yeterli bir açıklık zaten vardır. Gelinen yerde dikkatler artık tümüyle gençlik hareketinin düşürülmüş bulunduğu durumdan çıkmasını kolaylaştıracak ve hızlandıracak devrimci müdahalenin sorunları üzerinde toplanmalıdır.

Kolaylaştıracak ve hızlandıracak diyoruz ve bu ifadeleri bilerek kullanıyoruz; zira gençlik hareketinin gelişmesi kendi başına

başarılı bir devrimci müdahale sorunu değildir ve salt bu tür bir müdahalenin ürünü de olamaz. Böyle bir gelişme bir dizi nesnel ve öznel etkenin karmaşık etkileşimi üzerinden ortaya çıkabilir ancak. Ama işte bu etkenlerden biri de başarılı bir devrimci müdahalenin kendisidir ve bunda ne denli başarılı olunursa, gençlik hareketinin kendini bulması o denli kolaylaşır. Bu yönde ne denli çok çaba harcanır ve mesafe alınırsa, zamanla gelişme ivmesi kazanacak ya da beklenmedik biçimde patlak verecek bir gençlik hareketine başarılı bir önderlik de o denli kolay olur.

Hareketin bugünkü durumu 12 Eylü askeri faşist darbesiyle başlayan çeyrek yüzyıllık bir sürecin ürünüdür. Toplumsal muhalefeti ezmeye yönelik faşist 12 Eylül saldırısıyla birlikte burjuva gericiliğinin gençliği özel bir hedef haline getirdiğini ve çok yönlü bir kuşatma altına aldığını; onu kitlesel bir devrimci dinamik olmaktan çıkarmak için sistemli ve çok yönlü çabalar harcadığını; çıplak baskı ve terörden YÖK kıskacına, dinsel gericilikten bireyci köşe dönmeci liberal ideolojiye, şovenizmden kemalist burjuva milliyetçiliğine kadar her türlü yol, yöntem ve ideolojiyi kullanarak gençliği ilerici-devrimci düşünce ve eylemden uzaklaştırmaya çalıştığını; bunları, gençliği toplumsal ilgi ve sorumluluklardan alıkoymak için futboldan medyaya, uyuşturucudan çarpıtılmış bir cinselliğe kadar her türden yozlaştırıcı araç ve yöntemle birleştirdiğini; ve sonuçta, zaman içinde bunda büyük bir başarı da sağladığını; böylece bir yandan çeşitli türden burjuva gerici gençlik akımlarına güç kazandırılırken, öte yandan toplumun ve insanlığın gerçek sorunlarına ilgisiz apolitik bir gençlik yığını yaratıldığını biliyoruz. Devrimci hareketin çok yönlü darbeler ve ehlileştirici operasyonlarla geniş çaplı tasfiyesi ile dünya genelinde toplumsal mücadeleleri ve devrimci akımları geçici olarak güçten düşüren tarihsel önemde gelişmelerin, tüm bu çabalarında burjuva gericiliğinin işini epeyce kolaylaştırdığını da biliyoruz. Geniş gençlik kitlelerinin uzun süreli hareketsizliğinin, geçmişte militan ve kitlesel bir gelenek yaratan devrimci gençlik hareketinin bugün hala da aşılamayan aşırı darlığının temelinde, kuşkusuz bu esaslı nedenler yatmaktadır.

Yine de tüm bunlar bugünkü durumu açıklamaya, hele hele olağan ve anlaşılır bulmaya yeterli değildir. Zira sözkonusu olan neredeyse çeyrek yüzyıllık bir zaman dilimidir ve bu aynı zaman dilimi içinde sermaye düzeni, emekçi sınıflar gençliğinin sorunlarına ve ihtiyaçlarına yanıt vermek bir yana izlediği neo-liberal politikalarla bunları alabildiğine ağırlaştırmıştır. Gençliğin ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel ve akademik sorunları bugün her zamankinden daha ağır ve bunaltıcı bir hal almıştır. Tüm bunların ortak sonucu olarak gelecek belirsizliği sorunu, bugün geniş öğrenci gençlik yığınlarını her zamankinden daha fazla ezmekte, huzursuz etmekte, umutsuzluğa düşürmektedir. Yani gençlik sorununu siyasal planda geçici olarak çözen burjuvazi, aynı sorunu iktisadi, sosyal ve kültürel alanda geçmiş dönemle kıyaslanamaz ölçüde ağırlaştırmıştır. Öte yandan 12 Eylül faşist darbesinin düzlediği zeminde önemli bir etkinlik alanı kazanan çeşitli türden burjuva gerici akımlar da, gençliğe hiçbir şey verememenin, onun gerçek sorunları ve ihtiyaçları doğrultusunda inandırıcı herhangi bir çaba harcayamamanın sonucu olarak günden güne güç ve itibar erozyonuna uğramaktadırlar. Son olarak, dünyada ve bölgede yaşanan sarsıcı gelişmeler gençlik kitlelerinin ilgisini toplumsal-siyasal sorunlara çekmeyi kolaylaştıran bir atmosferi gitgide daha çok güçlendirmektedir. Öğrenci gençlik toplumun alabildiğine geniş bir yarı-aydın kitlesidir ve dünyada, bölgede ve ülkede olup bitenlerin zamanla bu kesimde giderek güçlenen bir duyarlılığa neden olması kaçınılmazdır.

Özetle gençlik hareketinin kendini

yeniden toplumsal muhalefetin önemli bir bileşini olarak ortaya koymasını olanaklı kılacak nesnel zemin bugün geçmiştekine göre çok daha genişlemiş ve olgunlaşmış olarak orta yerde durmaktadır. Buna rağmen bugün hala kitlesel karakter kazanmış bir gençlik hareketinden yoksun olmamız, öteki şeyler yanında gerçekte bu zeminin başarılı bir devrimci çalışma için etkin biçimde kullanılamadığının da bir göstergesidir. Nitekim gerçek durum ve dolayısıyla bizi bu tartışmaya iten temel neden de budur.

Bugünün sorunu, öğrenci gençliğe etkin bir müdahalenin öncelikli ve gerçekten yolaçıcı hareket noktalarının neler olabileceğidir ve biz burada, şimdilik en genel çizgiler içinde bu soruya yanıt vermeye çalışacağız. Peşinen belirtelim ki, bu yanıtı oluştururken hareket noktamız, öznel durum ve eğilimler değil fakat gençlik hareketinin nesnel durumu, olanakları ve ihtiyaçlarıdır. Hareketin önünü açacak olanakların bizzat bu hareketin bağrında varolması ile bunları bu ihtiyaç doğrultusunda başarıyla kullanabilmek tümüyle farklı iki durumdur. Zira sorunun bu ikinci alanında düşünce, eğilim ve kaygı bakımından birbirinden bir hayli farklı bir dizi politik özne sözkonusudur. Konumuz gençlik hareketinde potansiyel olarak varolan nesnel olanaklara öznel müdahale olduğuna göre, bu olanakları şu veya bu biçimde elinde tutan, denetleyen, yönlendiren genel olarak sol parti ve örgütlerin tutumu başlıbaşına önemli bir etkendir. Bu çerçevede, gençlik hareketinin önünü açacak politika ve taktiklerin başarı şansı, bunları hayata geçirme iradesi ve çabasının önünü tıkayan tutum ve anlayışlara karşı etkili ve sistematik bir mücadeleden de ayrı düşünülemez kuşkusuz.

***

Gençlik hareketinin sorunları kapsamlı ve çok yönlü bir tartışmayı gerektirmektedir. Zira bizzat sorunların kendisi kapsamlıdır, çok yönlüdür ve uzun yılların ürünüdür. Bu kapsamda sorunları burada ve tek bir yazıda ele almak doğal olarak olanaklı değildir. Bu nedenle biz burada öncelikle bu sorunların en önemli ve öncelikli olanlarını kısa maddeler halinde sunmakla ve bunu yer yer bazı yönleriyle kısaca açınakla sınırlayacağız kendimizi. Daha kapsamlı olacak, sorunu birçok yönüyle ele alıp irdeleyecek, ihtiyaca göre özel ayrıntılara inecek tartışmaları ise daha sonrasına, konuya ilişkin yeni değerlendirmelere bırakacağız. Kaldı ki bu sorunların birçoğu zaten basınımızda sürekli olarak tartışılmakta, irdelenmekte, somut tutum, politika ve eleştirilere konu edilmektedir.

En önemli ve öncelikli gördüğümüz sorunların maddeler halinde sıralanmasına geçiyoruz.

Hareketin gündemini ele alıştaki sorunlar

Gençlik hareketinin gündemi, bu sorunların ilkini oluşturmaktadır. Bugünün gençlik hareketi saflarında çoğu kere üzerinde en kolay anlaşma sağlanabilen bu konunun bir sorun alanı olarak saptanması ilk bakışta şaşırtıcıdır. Oysa gerçekte bu yersiz değildir ve bazı yönleriyle sanıldığından da önemlidir. Bugün paralı eğitim saldırısı, YÖK ile kurulan akademik kıskaç, çok yönlü siyasal ve idari baskılar, anadilde eğitim hakkı, gündeme geldiği ölçüde faşist saldırılar, daha genel planda tüm kapsamıyla devletin baskı ve terör politikaları, emekçi sınıflar gençliğini dolaysız olarak vuran sosyal yıkım saldırıları ve nihayet emperyalist savaş gibi konular gençlik hareketi içinde üzerinde en kolay anlaşılabilen gündemlerdir. Bu anlaşılır bir durumdur; zira bu gündemler adeta gençlik hareketinin üzerine yığılmakta, dolayısıyla bunları saptamak ve öne çıkarmak çok da özel bir çaba ya da başarı gerektirmemektedir.

Sorun kendini daha farklı biçimler içinde göstermektedir.

İlkin, öne çıkan şu veya bu konu, geniş öğrenci kitlelerini hedef alan kapsamlı bir

çalışmanın değil, fakat daha çok dar bir ilerici-devrimci öğrenci kesiminin iç gündemi olarak ele alınabilmektedir. Oysa şu veya bu politik gündem, hiç de bu son derece dar politik öğrenci kesiminin kapalı devre ve kısır eylemlilikleri için değil, fakat geniş öğrenci kitlelerinin çıkarları ve ihtiyaçları, dolayısıyla onların uyarılması, eğitilmesi, mücadeleye ve örgütlenmeye çekilmesi bakımından bir anlam taşır, taşımalıdır. Doğal olarak bu zor bir iştir; sabır, soluk, inat ve ısrar, bunlara dayalı bir politik çalışma gerektirir. Bu ise halihazırda ilerici-devrimci öğrenci gruplarında olmayan temel önemde bir özelliktir. Bu grupları hızlı, neredeyse gündelik olarak alınacak sonuçlar ilgilendirmektedir. Bugünün apolitik gençlik ortamında da bu olacak şey olmadığı için, şu veya bu gündem geniş kitlelere yönelik çalışma bakımından anlamını hızla ve kolayca yitirebilmekte, iş dar bir politik öğrenci çevresinde nelerin yapıldığına, yapılabildiğine indirgenmektedir.

Şu günlerdeki 6 Kasım ve YÖK gündemi bunun açıklayıcı bir örneği olarak ele alınabilir. Bu gündem üzerine hemen tüm gençlik grupları arasında tam mutabakat var. Oysa aynı gündemin gerekleri sözkonusu olduğunda, bazılarını ilgilendiren yalnızca kendi sınırlı güçleriyle ve sözde "öncü kuvvetler" olarak neler yapabilecekleri, bu gündemi hangi gösterişli çıkışa konu edebilecekleridir. Ortadaki sorunu, tam da öne çıktığı bir dönemde, geniş öğrenci kitlelerine yönelik kapsamlı bir politik çalışmanın konusu yapmak ve bunun tamamlayacak eylemiliği de buradan giderek ele almak, birçok gençlik grubunu neredeyse kategorik olarak ilgilendirmemektedir. Öylesine ki, yüzbinlerce öğrenciyi ilgilendiren bir konuda böylelerinin birkaç bin öğrenciye ulaşabilen bir çalışmasından sözedebilmek bile mümkün değildir. Böyle olduğu ölçüde ise çok yakınılan o kısır döngü kendini bu gündem üzerinden de aynen tekrarlamakta, hareketin muzdarip olduğu darlık olduğu gibi sürmekte, geniş öğrenci kitleleri bir tarafta ve dar bir eylemci öğrenci grubu ise öte tarafta kalmaya devam etmektedir. Her seferinde günü şaşaalı bir dar grup eylemiyle kurtardıklarını sananlar, dönemi ve giderek yılları öğrenci hareketi yönünden kaybettiklerinin farkına bir türlü varamamaktadırlar.

İkinci olarak, gündemdeki konu soluklu bir kitle çalışması ekseninde ele alınamadığı ölçüde, çok geçmeden yormakta, anlamını yitirmekte ve gündem olmaktan çıkmaktadır. Elbetteki geniş öğrenci kitlelerinin nesnel ihtiyaçları yönünden değil, fakat yalnızca politik gençlik gruplarının faaliyeti bakımından. Sorun ve bunun geniş öğrenci kitleleri için nesnel anlamı ve önemi yerli yerinde kalmakta, fakat gençlik grupları için çalışma konusu olmaktan çıkmaktadır.

Paralı eğitim saldırısı bu tutumun açıklayıcı bir örneği olarak ele alınabilir. Bu konu yıllardır öğrenci hareketinin en temel ve en değişmez gündemi durumundadır. Zira bu alanda yıllara yayılan ve yıldan yıla daha da ağırlaşan, kapsamı genişleyen bir saldırı sözkonusudur. Soruna kitleler açısından bakıldığında, temel kaygı kitlelerin bu konudaki bilincinin geliştirmek, tepkisini uyarmak, bunu eyleme ve örgütlenmeye yönlendirmek olduğunda, bu uzun süreli bir gündem olarak çıkar karşımıza ve günden güne derinleştirilmesi gereken bir çalışmanın konusu haline gelir. Böyle olmadığı bir durumda ise bir-iki bildiriye, belki afişe konu edilir, bu doğrultuda birkaç dar grup eylemi denenir ve sonra da konu kendi haline bırakılır, deyim uygunsa unutulup uykuya yatırılır, ta ki bu alandaki saldırı kendini sermayenin yeni bir girişimiyle yeniden belirgin bir biçimde duyurana kadar.

Gençlik hareketinin mücadele gündemlerini ele alışta üçüncü bir sorun ise, hangi konunun hangi dönemde ne ölçüde öncelikli olduğu, öne çıkarılması gerektiği alanında kendini göstermektedir. Bu elbette her zaman ve her durumda

karşılaşılan bir sorun değildir. Irak'a emperyalist saldırı sırasında emperyalist savaş konusunun ya da 6 Kasım öncesinde YÖK konusunun öncelikli ve ağırlıklı bir gündem olduğu üzerinde anlaşmak fazla bir güçlük taşımaz elbette. Ama bazen devrimci hareket için öncelikli olan bir gündem, öğrenci gençlik için ilk bakışta çok da bir anlam taşımıyabilir. Bu elbette konunun öğrenci gençliğin gündemine sokulmaya çalışılması çabasının önemini ortadan kaldırmaz; fakat bunun, onun kendi dolaysız sorunlarıyla bağlantılı gündemlerle doğru bir biçimde birleştirilmesini ve bağdaştırılmasını özellikle gerektirir.

Nasıl ki işçi sınıfının gündemdeki en yakıcı sorunlarına ilgisiz kalarak ya da bunları atlayarak onun gündemine daha genel, ilk bakışta işçileri doğrudan ilgilendirmeyen bir gündemi sokmaya çalışmak, akıllıca olmadığı gibi sonuçsuz bir çaba olarak da kalacaksa, bu aynı şey benzer biçimde öğrenci gençlik alanındaki çalışma için de geçerlidir. Biz yarı-aydın konumunu da gözeterek toplumdaki her türlü sosyal ve siyasal sorunun öğrenci gençliğe yönelik çalışmaya, bu alandaki propaganda ve ajitasyona konusu edilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Ama eğer bunu öğrencileri dolaysız olarak ilgilendiren sorunlara gerekli ilgiyi göstermeden, bunlara gerekli önemi ve ağırlığı vermeden yaparsak, yanlış yapmış oluruz ve çabalarımıza bir karşılık da bulamayız. Bu yanlış tutumda ısrar edersek dışardan gündem dayatan bir pozisyona düşer ve tecrit oluruz.

Aşırı darlık ve kitlelerden kopukluk

Gençlik hareketinin ikinci temel önemde sorunu bugünkü aşırı darlığı, geniş kitle desteğinden yoksunluğu ve daha da kötüsü kitlelerden fiili kopukluğudur.

Bugün öğrenci gençlik alanına baktığımızda gördüğümüz tablo kabaca şudur:

Bir yanda alabildiğine politize olmuş (bununla sosyalizm iddialı sol siyasal akımlarda yer almaya varan ileri politik tercihi kastediyoruz) son derece dar bir ilerici-devrimci öğrenci gençlik kesimi, öte yanda toplumsal ve politik sorunlara ilgisiz ve dolayısıyla mücadeleden tümüyle uzak geniş bir apolitik öğrenci kitlesi. (Bu iki ana kategori arasında düşünsel ve duygusal yönden sola eğilimli ve dolayısıyla birinci gruba yakın, fakat mücadeleye karşı pratik tutumu bakımından geniş apolitik kitlenin ilgisizliğini ve edilgenliğini paylaşan bir ara kesim de var, ama işaret etmek istediğimiz nokta bakımından bunun burada bir önemi yok). Bu tablo öncü kesim ile geniş taban kitlesi arasındaki derin uçuruma işaret etmektedir ve kendini iki kesim arasında belirgin bir pratik ilişki kopukluğu olarak da göstermektedir. Gençlik hareketinin çözüm bekleyen en öncelikli sorunu bir bakıma budur. Zira aradaki bu büyük mesafe ve kopukluk hareketin tüm ötek sorunlarının da kaynağıdır. Tanımladığımız sorunun çözümü ise, politize olmuş kesimin bu olumlu özelliğini bir handikap (halihazırdaki durum budur) olmaktan çıkarıp geniş öğrenci kitlelerini mücadeleye çekmenin bir olanağına dönüştürmesinden geçmektedir.

Öğrenci hareketi halen aşırı politize olmuş son derece dar bir kesimin dışına çıkamamaktadır. Bu darlık ek bir tuzağa dönüşmekte, kısa dönemli sınırlı ve sistemsiz çabalarına öğrenci kitlesinden umduğu ilgiyi ve desteği bulamayan aşırı politize olmuş kesim, sorunun çözümünü, gündemlerini olduğu kadar eylemlerini de kendi konumu, kimliği ve düzeyi üzerinden saptamakta ve uygulamakta bulmaktadır. Bu ise sorunu çözmek yerine ağırlaştırmakta, geniş kitleden kopukluk kronikleşmekte, öğrenci hareketinin aşırı darlığı dediğimiz süreklileşmiş durum ortaya çıkmaktadır. Öylesine ki, kendi kitlesinden uzun süreli olarak bu denli kopuk bulunan ve özel hareketlenme dönemleri hariç neredeyse yalnızca öğrenci gruplarının kendi sınırlı taraftarlarından ibaret kalan bir harekete gençlik hareketi

diyebilmek bile tartışmalı hale gelmektedir.

Gelinen yerde devrimci öğrenci hareketinin bu tartışmayı yapması, deyim uygunsa bu yarayı deşmesi artık zorunlu ve kaçınılamaz bir hal almıştır. Genç komünistler fazlasıyla kanıksanan bu zaafın ısrarla üzerine gitmeli, bu alandaki aldırışsızlığı kırmaya çalışmalıdırlar. Bu kabul edilmesi zor zaaf deşilip anlamı ve sonuçları gözler önüne serilmediği sürece, geleneksel akımlara mensup gençlik çevrelerine öteki birçok şeyi anlatmak da kolay olmayacaktır.

Geniş öğrenci kitlelerini kucaklamayı hedefleyen kapsamlı bir yerel çalışmaya tümüyle değilse bile büyük ölçüde ilgisiz kalanların, öte yandan dar insan gruplarıyla yaptıkları merkezi eylemlerin gösterişli yanına duydukları özel eğilim, bu eğilimi sürdürmelerindeki anlaşılması zor ısrar, buna burada bir örnek olarak verilebilir. 13 Mart'ın "öncesiz ve sonrasız" bir eylem olarak kalması bunun geçen öğrenim döneminden bildiğimiz çarpıcı bir somut örneğidir. Bu yılın 6 Kasım protestolarına geleneksel halkçı grupların bir bölümünün yaklaşımı ise bu aldırışsız ve sorumsuz tutumun şu günlerdeki yeni bir örneğidir.

Devrimci bir kitlesel öğrenci hareketi yaratmak, dar bir insan grubuyla kendi içinde şaşaalı ama kısır ve etkisiz kalan eylemleri yineleyip durmaktan değil, fakat devrimci temelde geniş kitlelerle buluşmak için sabırlı ve soluklu bir çalışma yürütmekten geçer. Bugünün öğrenci hareketinin perişanlığı düşünüldüğünde, en zor devrimci görev ve en militan devrimci tutum tam da budur. Gerçek devrimcilik bu zorluğun gerekleriyle boğuşmaktan geçer, ötesi boş laftır. Küçük-burjuva kolaycılığının ve sorumsuzluğunun kendini gösterişli bir takım eylemlerin arkasına gizleyerek devrimcilik taslamaya yeltenmesine artık bir son vermenin zamanı gelmiştir. Gençlik hareketindeki aşırı darlığı giderebilmenin ve geniş kitlelerle buluşmayı başarabilmenin temel gereklerinden biri de bu eğilimlerle ilkelere dayalı kesin bir mücadeledir.

Parçalı güçlerin birleşik mücadelesi zorunluluğu

Bugünkü parçalı ve dağınık duruma son vererek ortak bir mücadele ve örgütlenme zemininde birliği sağlamak ve bunu geniş gençlik kitlelerine yönelik etkili bir müdahalenin dayanağı olarak değerlendirebilmek, günümüz gençlik hareketinin bir başka temel önemde sorunu ve ihtiyacıdır.

Bugün öğrenci hareketi içinde herşeye rağmen önemli bir ilerici-devrimci gençlik birikimi vardır. Bu birikim kitlesel hareket açısından bakıldığında son derece cılız bir görünüm sunmakta, ama kitlesel bir gençlik hareketi yaratmanın etkin manivelası olarak ele alındığında ise son derece önemli bir olanağa işaret etmektedir. Tüm sorun, bu ilerici-devrimci gençlik birikiminin kendinden menkul bir öğrenci hareketi yanılsamasından kurtararak, gerçek bir gençlik hareketi yaratmak üzere geniş gençlik kitlelerine müdahalenin bir dayanağına dönüştürebilmektedir.

Bu elbette kolay bir iş değildir. Zira sözkonusu birikim burada ilerici-devrimci gençlik tanımlaması içinde ortak bir payda altında sunulmuş olsa da gerçekte ideolojik, örgütsel ve pratik açıdan alabildiğine bölünmüş durumdadır. Bu parçalı yapı yalnızca kitlelerle ilişkilerde değil kendi arasında da zaman zaman önemli boyutlara varabilen bir kopukluk yaşamaktadır. Bu birikimin hatırı sayılır bir bölümünün reformist akımların etki ve denetimi altında bulunması bir başka önemli zaaf noktasıdır. Gençlik hareketine ilişkin açık ve tutarlı bir perspektiften ve politikadan yoksunluk sorunu, komünistler dışında mevcut gençlik gruplarının neredeyse tamamını kesen bu sorun üzerinde ise daha baştan durmuş bulunuyoruz. Bütün bunları, tüm bu zaaf ve zayıflıkların mantıksal bir uzantısı olarak birleşik bir örgütlenmeden yoksunluk tamamlamaktadır.

Fakat tüm bu sorunlara ve zaaflara

rağmen bugün öğrenci hareketine etkin ve yolaçıcı bir müdahale tam da bu parçalı güçlerin birleşik bir örgütlenme ve pratik içinde seferber edilebilmesinden geçmektedir. Bu nesnel bir imkan olduğu kadar nesnel bir ihtiyaçtır da. Nesnel bir imkandır diyoruz; zira öznel planda birçok grup arasında bölünmüş olsa da sözkonusu olan yılların mücadelesi içinde öğrenci hareketinin oluşturduğu ilerici-devrimci birikimdir ve nesnel varlığı ile gerçekte ona aittir. Nesnel bir ihtiyaçtır diyoruz; zira öğrenci hareketinin bu öncü birikimine dayanmak, geniş öğrenci kitlelerine etkin ve başarılı bir yönelimin olmazsa olmaz koşuludur. Bu gücü toplamı içinde birleşik bir kuvvet olarak harekete geçiremediğimiz ölçüde, hiç değilse bugün için geniş gençlik kitlelerinde yankı uyandıracak ve destek bulacak bir gençlik mücadelesi geliştiremeyiz.

Bu basitçe bir güç ve eylem birliği sorunu değildir. Konunun böyle bir yanı da var elbet; fakat buradaki bakış açısı üzerinden ele alındığında, bu esas ve belirleyici olan yön değildir. Yapıcı ve birleştirici bir bakış açısıyla ele aldığımız için burada ilerici-devrimci gençlik güçleri olarak tanımlamayı tercih ettiğimiz bu gençlik kesimi gerçekte başlıca üç sol akımın etkisi altındadır. Bunlar refomist sol, devrimci-demokrasi ve komünist hareketten oluşmaktadır ve doğal olarak bize solun başlıca akımlarının gençlik hareketi içindeki izdüşümlerini vermektedir. Bu üç akım arasında, özellikle de devrimcileri oluşturan son iki akım ile reformistler arasında sözü edilen türden birleşik bir gençlik eylemi ve örgütlenmesi ne derece gerçekçi ve olanaklıdır? Bu soruya yanıt verirken öncelikle şunu belirtmek istiyoruz; biz ilerici-devrimci gençlik birikiminin birleşik bir güç olarak kullanılmasından sözederken, onu denetim altında tutan çok sayıda grubun buna ne denli istek gösterip gösterememesinden çok, kitlesel bir gençlik hareketini geliştirme nesnel ihtiyacından ve bunun nesnel olanaklarından hareket ediyoruz. Sözkonusu birikim de yılların ürünü olarak bu olanakların bir parçasıdır. Bu birikimin çok sayıda grup arasında dağılmış olması ise sorunun yalnızca öznel yönüdür.

Bu öznel durumun getirdiği güçlükleri ve engelleri aşmak üzere ilkelere dayalı sistemli ve inatçı bir mücadele yürütmek, sözü edilen nesnel olanağı gençlik hareketini mevcut darlıktan ve kısır döngüden kurtarmak hedefi çerçevesinde etkin biçimde değerlendirebilmenin koşullarını yaratmak, bugün gençlik hareketi alanındaki en önemli devrimci sorumluluk ve en acil devrimci görevdir.

Sorun hiç de hiçbir biçimde olmayacak ya da kolay gerçekleşmeyecek hedefler üzerine hayal kurmak değil, fakat köklü ideolojik ve politik konum farklılıklarını gözardı etmeden, buradan kaynaklanan sayısız güçlükleri bir an bile unutmadan, ilerici-devrimci gençlik güçlerini mücadelenin öne çıkan gündemleri ve ihtiyaçları doğrultusunda giderek kurumlaşan bir mücadele birliği içine çekmek, bunu zamanla birleşik bir gençlik örgütlenmesi düzeyine vardırmaktır. Bu hedef zorlu bir mücadele gerektirmektedir kuşkusuz. Fakat hiç değilse görünür gelecekte bugünkü kısır döngüden çıkış için başkaca bir yol ve imkan görünmediğine göre, bu mücadeleyi inatçı bir biçimde vermekten başka da bir çözüm yolu yoktur ortada.

Mevcut gençlik hareketinin bu temel önemde ihtiyacı kendi sezgileriyle olduğu kadar hayatın zorlamasıyla da duyuyor olması bu alanda önemli bir dayanak sayılmalıdır. Belli durumlarda ciddi kopukluklar ve farklılaşan tutumlar oluşsa bile, birçok durumda politik gençlik gruplarının mücadelenin basıncı altında birlikte iş yapmaya duydukları eğilimden, buna ilişkin çok sayıda pratikten sözediyoruz. Bunun sağlandığı her durumda eylem ve etkinlikler nispeten başarılı olmuş, gençlik güçleri kendi içinde yakınlaşmış, birleşik çaba ve eylemin etkisi mücadeleye sempatiyle yaklaşmakla birlikte bunun pratik gereklerinden uzak duran

kesimlere de moral vermiş ve onları şu veya bu ölçüde eylem ve etkinliklerin içine çekmiştir.

Gençlik içinde güç ve eylem birliğinin nispeten kolay sağlanıyor olmasının gerisinde hayatın zorlamaları, genel zayıflığın ürünü olarak birbirine tutunma ihtiyacı önemli bir rol oynuyor kuşkusuz. Ama bunun gerisinde gençlik grupları arasındaki ilişkilerin sol gruplar arası ilişkiler kadar yıpranmamış olmasının da önemli bir payı olduğu unutulmamalıdır. Bunda gençlik güçlerinin mücadelede yeniliği de önemli bir avantaj rolü oynamakta, tam da bu sayede kökleşmiş önyargılar ve grupsal alışkanlıklar gençlik içinde yıkıcı etkileri daha az gösterebilmektedir. Üstelik öğrenci gençlik sosyal ve kültürel yapısıyla gerçekte bu olumsuzluklara daha fazla açık olduğu halde.

Birleşik kitlesel gençlik örgütlenmesi ihtiyacı

Temel önemde bir başka sorun gençliğin kitlesel örgütlenmesi sorunudur. ***Ekim***'in bu sayısında konuya ilişkin olarak ayrıca yayınladığımız kapsamlı bir değerlendirme, bu temel önemde soruna ilişkin olarak söyleyeceklerimizi burada nispeten kısa tutmak olanağı sağlıyor bize (bkz., *Deneyimler Işığında Gençlik Örgütlenmesi*).

Çok uzun yıllardır tartışılan, birçok çevre tarafından en önemli ve öncelik sorun olarak tanımlanan, gençlik hareketindeki kısır döngünün çıkış noktası sayılan örgütlenme sorunu konusunda yazık ki bugün hala iğne ucu kadar bir yol alınabilmiş değildir. Bunun temel önemdeki bir nedeni gençlik mücadelesini geri düzeyi ve hareketin kitlesel yönden zayıflığı ise, öteki bir temel nedeni de geleneksel sol grupların çok değişik biçimlerde kendini gösteren çarpık anlayışlarıdır. Bu gruplar nazarında sorun çoktandır birleşik bir kitlesel gençlik örgütlenmesi olmaktan çıkmış, her bir grubun kendince uygun gördüğü sözde modeller çerçevesinde kendi sınırlı güçlerini örgütlemek ve sonra da buna dayanarak sözümona kitleleri örgütlemek kaygısına dönüşmüştür. Dar bir taraftar çevresini kapsamakla sınırlı kalan bu tür örgütlenmelerin ilgili grupların kendi mezhepsel oluşumları olmaktan öteye gidemediklerini söylemeye gerek bile yok. Elbetteki herkes kendi taraftar çevresini şu veya bu biçim altında örgütlenme hakkına sahiptir; ama bu örgütlenmeleri gençlik mücadelesinin ihtiyacı olan kitlesel örgütlenmeler olarak sunmaya kalkmak gülünçtür ve ciddiyetsizlikten öte bir şey değildir.

Bugünün koşullarında gençlik hareketini kucaklamaya ve ilerletmeye hizmet edecek ve gerçekten kitlesel karakter taşıyabilecek bir gençlik örgütlenmesi, ancak mevcut ilerici-devrimci gençlik birikimini her düzeyde kapsayan bir birleşik örgütlenme olabilir. Nasıl ki gençlik hareketinin kitlelerle birleşmeyi başarabilecek etkili bir çıkışı bugünün koşullarında mevcut güçlere birarada dayanınayı gerektiriyorsa, aynı şekilde, gençlik hareketinin örgütlenme sorununun sağlıklı ve hareketi ilerletici çözümü de ancak bu güçleri birarada içeren bir örgütsel oluşumla olanaklı olabilir.

Bunu güç, hatta bir hayal olarak görmeye kalkmanın gerisinde, onyılların zihinlere işlemiş grupçu önyargıları ile bunun hem kaynağı ve hem de ürünü olan grupçu pratikler olabilir ancak. Unutmayalım; bu ülkede gençlik hareketinin kitlesel bir uyanış yaşadığı dönemde ortaya çıkardığı örgütlenme (Dev-Genç), tam da bu türden bir birleşik örgütlenme idi ve bu örgüt bünyesinde değişik eğilimden sol siyasal akımlar vardı. Birleşik gençlik örgütlenmesine ilişkin bu olumlu pratik, '70'li yılların ilk kitlesel hareketlenme döneminde yeniden ortaya çıktı. Büyük kentlerde her eğilimden sol gençlik güçlerini birarada kapsayan ve birimler düzeyinde geniş bir kitlesel desteğe sahip olan gençlik örgütlerinden sözediyoruz. İstanbul'da İYÖKD ve

Ankara'da AYÖD bunun örnekleriydi. Bu örgütler tabandan gelen kitlesel bir öğrenci hareketinin dinamizmine ve desteğine dayanmakla kalmadılar, onu bir süre için başarıyla kucaklayıp daha ileriye de taşıdılar.

Fakat dönemin geniş çaplı kitlesel hareketi içinde güç kazanan ve kendi aralarındaki ilişkileri çoğu kere çok da sağlıklı olmayan nedenlerle bozulan küçük-burjuva akımlar hızla birbirlerinden koptular. Böylece mücadele birliğini ve bunun uzantısı olarak da örgütsel birliği yitirdiler. Herbirinin etrafında bugünün ölçüleriyle hayli geniş sayılabilecek bir taraftar kitlesinin birikmiş olması, hiç değilse başlıca büyük akımları kendi kitlesel gençlik örgütlerini kurmaya yöneltti. Bugünün ölçüleriyle, bunlar binlerce, onbinlerce genci kapsayan gerçekten kitlesel örgütlenmelerdi. Fakat gençlik hareketinin o günkü çapı üzerinden bakıldığında, gerçekte her bir grubun kendi taraftarlarını kapsamaktan öteye gidemeyen kitlesel çevre-çeper örgütlenmelerinden başka bir şey değildiler. O günün geniş olanakları içinde bu bölünmüşlüğün oluşturduğu zaaf çok da göze batmıyordu ya da ancak tek tek birimler düzeyine inildikçe sorun olarak kendini gösteriyordu. Çünkü birimler farklı gençlik örgütlerine bağlı taraftar güçlerin zaman zaman çatışmalara varabilen grupçu çekişmelerine sahne oluyor ve bu durum doğal olarak mücadeleye ciddi zararlar veriyordu.

Özetle; '70'li yılların ikinci yarısının grupçu ve bölücü küçük-burjuva zihniyeti, kendini önceleyen dönemin birleşik gençlik örgütlenmesi pratiğini boşa çıkardı ve bunun yerini alan grupçu pratikler, etkileri bugün çeşitli çevrelerde yaşayan bir çarpık anlayışa muazzam bir güç kazandırdı. Buna rağmen 12 Eylül sonrasının ilk toparlanma dönemleri, ortak zayıflığın da birleştirici etkisi altında, ortak örgütlenme arayışlarına sahne olabildi. Fakat bu kez de mücadele ile örgüt arasındaki ilişki gözden kaçırılarak, kendi içinde ideal örgüt modellerinden hangisinin esas alınması gerektiği kısır tartışması kilitleyici ve ön tıkayıcı bir soruna dönüştü. Örgütlenme sorunu çözülebildiği ölçüde gençlik hareketinin tüm öteki sorunları çözülür ve mücadelede mesafe alınır saplantısı, hem mücadele ve hem de örgütlenme sorununu birarada çıkınaza soktu. Sonuç gençlik hareketinin hala da aşılamayan kısır döngüsü ile şu veya bu gençlik grubunun gençlik örgütlenmesi adı altında kendi tabela örgütlenmelerini yaratmaya çalışması oldu.

Gençlik hareketinin ihtiyaçlarına yanıt verecek ve mücadeleyi geliştirmeye hizmet edecek bir birleşik örgüt yapısına kavuşması gerçekten arzu ediliyorsa eğer, öncelikle yapılması gereken, bugüne kadarki mezhepçi pratiklerin yürekli bir eleştirisini yapmak ve bunun ürünü tüm yapay ve işlevsiz sözde örgütlerden vazgeçmektir. Gerektiğinde birlikte iş yapabilen, birlikte eylem ve etkinlik örgütleyebilen ilerici-devrimci gençlik güçleri, bunu pekala birleşik bir kitlesel gençlik örgütlenmesi içinde çok daha iyi ve amaca uygun biçimde yapabilirler. İllerden başlayarak bu tür birleşik örgütler kurulabilir ve bunlar bir yandan birimler düzeyinde öğrenci birliği modeline göre örgütlenirlerken öte yandan ülke düzeyinde merkezileşme sorununu çözerler.

Bugün için gençliğin kitlesel örgütlenmesinin biricik gerçek çözüm yolu ve olanağı budur. Buna biz hem yakın tarihimizden dayanaklar bulabiliriz ve hem de, bugünün gençlik hareketinin (ortak güçsüzlüğün zorlayıcı etkisi altında da olsa) birlikte iş yapabilme pratiklerinin sağladığı olumlu zemini bunun bir ilk olanağı ve hareket noktası sayabiliriz. Ve nihayet buna, gençlik dışındaki birçok kesimde halen varolan birleşik örgüt pratiklerini örnek olarak gösterebiliriz. Elbetteki işçi sınıfını ya da kamu çalışanlarını, dolayısıyla onların sendikal örgütlerini gençlikle ve gençlik örgütlenmesiyle bir tutma yoluna gidemeyiz. Fakat buna rağmen şu açık olguya kuvvetle işaret edebiliriz: Bugün

gençlik dışında neredeyse her kesimin birleşik bir kitlesel örgütlenmesi var ve farklı siyasal akımlar, kendi aralarında zorlu iç mücadeleler de yürüterek, bu örgütler içinde birlikte kalabiliyor, çalışabiliyorlar. İşçi sınıfı içinde, kamu çalışanları içinde, mimar-mühendis odaları içinde, hukukçular içinde ya da örneğin tutuklu aileleri dayanışma örgütleri içinde birlikte çalışabilen sol siyasal akımlar neden bunu birleşik bir gençlik örgütlenmesi içinde de başarmasınlar ki? Geçmişte bunun başarıldığı görülebildiğine göre bugün bu neden başarılamasın? Bunun önünde nesnel mantığa sahip ne türden bir engel olabilir? Ya da grupçu zihniyet ve pratiklerin, bunların olağan hale getirdiği grupçu ve mezhepçi önyargıların, ve nihayet, kendine güvensizliğin dışında bunun ciddi herhangi bir engeli olabilir mi?

Birlik mücadele birlik

Burada şimdilik üzerinde kısaca duracağımız son bir sorun, birleşik gençlik mücadelesi ve örgütlenmesinin gerektirdiği yapıcı ve geliştirici iç mücadeledir. Birleşik mücadele, eylem ve örgütlenme arayışı ve çabası, hiçbir biçimde farklı konumların ifade ettiği anlamı ve yarattığı sorunları ortadan kaldırmayacağı gibi, bu farklılıklar üzerinden sürekli bir ideolojik mücadele ve tartışmayı da gereksiz kılmaz. Tam tersine, burada ortaya koymuş bulunduğumuz yaklaşım ve çözümlerin başarısı tam da böyle bir mücadeleyi özellikle gerektirir.

Fakat bu çerçevede önemli olan, bu mücadelenin birlikte iş yapma süreci içinde yürütülmesi ve gerisin geri bunu güçlendiren sonuçlar yaratabilmesidir. Biz inanıyoruz ki bu tutum hem mücadeleyi ve hem de ortak çalışmada ve mücadelede devrimci tutarlılığı temsil edenleri güçlendirecektir. Bu tutarlılığı kimler temsil ediyorsa varsın onlar güçlensinler, yeter ki bu süreçten genel olarak gençlik hareketi ve mücadelesinin kendisi de güçlenerek çıkabilsin.

Dolayısıyla mücadelenin güçlenmesi samimi kaygısını güdenler ile mücadelede tutarlılığı temsil ettiklerine inananların, birleşik mücadele ve örgütlenmeye dayalı tutuma içtenlikle ve kararlılıkla destek vermeleri gerekir. Tersinden ise, görüş ayrılıklarını ilerici-devrimci gençlik güçlerinin birleşik eylemi ve örgütlenmesi politikasının önüne bir engel olarak çıkaranlar, ya da güç ve eylem birliğinin ilkeli bir ideolojik mücadeleyle içiçe yürümesinden rahatsız olup birlikte davranmaktan yan çizenler, bu davranışlarıyla mücadelenin genel çıkarlarını temel almadıklarını açığa vurmakla kalmazlar, yanısıra böylece kendilerine, çizgi ve pratiklerine güvensizliklerini de ortaya koymuş olurlar.

Biz, bu zeminin yaratılması durumunda, halihazırda gençliğin politize olmuş kesimleri içinde nispeten ağırlıklı bir yer tutan ve konumuyla gençlik hareketini geriye çekerek bir başka sorun kaynağı haline gelen reformizme de etkili bir darbe vurulacağına inanıyoruz. Reformizm bugünkü etkinliğini, hep vurgulayageldiğimiz genel bazı etkenlerin yanısıra, bugünün gençlik hareketi içinde geleneksel halkçı gruplarca ısrarla sürdürülen zaaflı tutum ve davranışlara da borçludur. Birleşik bir mücadelenin ve örgütlenmenin sağladığı uygun zeminde bu zaafların en aza indirilmesi, reformist akımların buna dayalı istismarını da önemli ölçüde boşa çıkaracaktır. Böylece mücadelenin sorunları karşısındaki gerçek tutumlar ve mücadele pratiği içindeki gerçek davranışlar, reformist akımları gençlik hareketi içinde yerli yerine oturtacaktır.

***

Gençlik hareketinin sorunları burada sıraladıklarımızdan ibaret değil kuşkusuz. Biz şimdilik en önemli ve öncelikli gördüklerimizi ortaya koymuş olduk. ***Ekim***'in gelecek sayısında bu konuya devam edeceğiz ve bunu komünist gençliğin güncel görevleriyle birleştireceğiz.

EKİM

Gençlik hareketi ve örgütlenme sorunu

Daha önceki değerlendirmelerimizde gençlik hareketinin gelişiminin önündeki engelleri sıralamış ve bunların en önemlilerinden birinin de örgütsüzlük/örgüt sorunu olduğunu vurgulamıştık. Burada bu sorunu biraz daha açmak amacındayız.

Gençlik hareketinin bugün toplumsal hareketliliğin durumuna da bağlı olarak yaşadığı gerilik, bir türlü istenen çıkışı gerçekleştirememesi, bugüne kadar pek çok tartışmaya konu edildi. Ancak genelde bu tartışmalara hakim olan, gençlik hareketinin nesnel durumunu değil de daha çok şu veya bu grubun kendi durumunu merkeze koyan, sorunu buradan izaha yönelen öznel bir bakıştı. Bu eğilim yeni olmadığı gibi şaşırtıcı da değildir; tersine, sol akımların alışılmış yaklaşımlarının gençlik hareketi alanında da kendini göstermesi anlamına gelmektedir. Gençlik hareketi içerisinde yürüttüğü çalışmayı salt kendi dar grup çıkarları üzerinden ele alan, gelişmelere ve sorunlara bu eksenden yaklaşan bir anlayışın şeklinin hareketi nesnel verilerle değerlendirebilme şansı da daha baştan ortadan kalkmaktadır.

Yapılan değerendirmelerin tersine, gençlik hareketi, '96'dan bu yana istikrarlı bir yükseliş yaşayamamıştır. Zaman zaman eylemli süreçler içinde ortaya çıkan ve umut verici sayılabilecek olumluluklar, bir yükselişe değil fakat bir takım olanaklara işaret etmektedir. Bu olanaklar, öznel bakış süzgecinden geçirilerek kavrandığı ölçüde, yanlış bir biçimde öğrenci hareketinde sürekli bir yükseliş değerlendirmesine dayanak yapılmaktadır. Bu da bugünkü somut durumla karşılaştırıldığında açıklaması olmayan bir çelişki ortaya çıkarmaktadır. Soru şudur: Gençlik hareketi yıllardır yükseliyorsa, bugün gençlik hareketinin kitlesel açıdan aşırı darlığı ve ilerici-devrimci gençlik gruplarının aşırı zayıflık tablosu nasıl açıklanabilir?

Kimi zaman öznel değerlendirmeler ve çelişkili gibi görünen yaklaşımlar, komünistlerin gençlik faaliyeti içerisinde de ortaya çıkabilmektedir. Genç komünistlerin yaptıkları değerlendirmelerde hareketin "yükselme eğilimi" gösterdiğine dair kimi dönem yaptıkları vurgular ya da "olanaklar"a ilişkin belirlemeler, yer yer çubuğu buraya bükmeler, gençlik hareketinin yaşadığı sorunların anlaşılınasını güçleştirebilmektedir. Oysa bir eğilime işaret etmek, olanaklara vurgu yapmak ile "hareket yükseliyor" demek aynı şey değildir. Değerlendirmelerimizdeki vurgular ve çubuk bükmeler, kullanılması gereken olanaklara işaret etmenin ötesinde bir anlam taşımamaktadır. Ama vurgular doğru anlaşılmadığında, doğal olarak altını çizdiğimiz çelişkiyi üretmekte, kolaycı politikalara, dar bir örgütsel bakışa ve çalışmada karmaşık sorunlara yol açabilmektedir.

***

Gençlik hareketinin seyrine ilişkin değerlendirmelerin öznel olduğunu vurgulamış bulunuyoruz. Öznel bakış açısı, hareketin mevcut durumunun anlaşılmasını, önündeki engellerin görülmesini güçleştirmekte ve sonuçta gençlik gruplarının kendi dar hedeflerine sıkışmasına yolaçmaktadır.

Oysa gençlik hareketinin temel sorunlarından biri örgütlenme ihtiyacıdır. Bu sorun algılanmadan hareketin sınırlı, dönemsel yükseliş ve alçalmaları anlaşılamaz ve dolayısıyla çözümsüzlük de aşılamaz. Örgüt sorununa dair belli yaklaşımlar bulunmakta, fakat bunlar aynı çözümsüzlük noktasında birleşmektedirler. Bu yaklaşımları üç eğilim üzerinden ele alalım.

Bunlardan biri Emek Gençliği'nin temsil ettiği eğilimdir. EMEP'in ekonomist yaklaşımlarının öğrenci hareketi içerisindeki izdüşümü olarak, gençlik hareketi akademik-ekonomik sorunlar ekseninde tanımlanmakta, dolayısıyla gençliğin örgütlenmesi de bu temelde ele alınmaktadır. Bunun sonucu olarak, hareketi dar ve kısır bir çembere

hapseden bir örgüt düşüncesi ortaya çıkmaktadır. Bu ise devletin öğrenci gençliğe dayattığı ÖTK'lardan başka bir şey değildir. Öğrenciler nezdinde meşru olabilmeyi yasallıkla özdeşleştiren bu anlayış, şimdilerde kendileri için de bir soruna dönüşen ÖTK politikasında sonuçsuz kalan bir ısrara yolaçmıştır. Bilindiği gibi ÖTK'lar, üniversite yönetimlerinin icazeti ile kurulmaları bir yana, içerisinde çalışmayı neredeyse olanaksız hale getiren yapılanmalarıyla da son derece işlevsiz kalmışlardır. Ve sonuçta, hareketin bugüne kadarki gelişim seyri içerisinde hiçbir rol oynayamamışlardır.

Emek Gençliği, izlediği ekonomist-reformist politik çizginin bir sonucu olarak, öğrenci hareketinin dönem dönem yaptığı çıkışları bile görmezlikten gelmekte, hatta yer yer bunu engellemeye, hiç değilse geriye çekmeye çalışmaktadır. Öte yandan hareketin en zayıf ve apolitik süreçlerini kendilerini doğrulayan veriler olarak kullanmaktadır. Hareketin ekonomik, akademik ve siyasal sorunları birarada kullanabildiği ölçüde soluk alabileceğini, bu farklı düzlemler arasında mekanik bir kademelendirmeye gidilemeyeceğini ekonomist-reformist kafa yapısı anlamak istememektedir. Siyasal düzlemin ve dolayısıyla amaçların belirleyiciliği ise hepten görmezlikten gelinmektedir. Hareket, gelişiminin ilk ivmesini siyasal bir sorundan alabileceği gibi, ekonomik ve akademik sorunlar da bir ilk itilim nedeni olabilirler. Fakat sonuçta genel amaç öğrenci hareketinin devrimci politik gelişimidir. Aşamalı bir anlayışın bunu kavrayabilmesi, dolayısıyla örgüt sorununu da doğru bir biçimde çözebilmesi mümkün değildir. Emek Gençliği'nin temsil ettiği ekonomist eğilimin temel açmazı buradadır.

İkinci eğilim ise reformist bazı çevreler ile irili ufaklı küçük-burjuva devrimci gençlik grupları temsil etmektedir. Bu eğilim, hareketin gelişimini sağlayacak yegane anahtarın, isimleri farklı olmakla birlikte kendilerinden menkul, yukarıdan aşağı örgütlenen "bağımsız öğrenci örgütlenmeleri"nde olduğu inancına dayanmaktadır. Bu, bazı gruplar için öğrenci dernekleri iken, başkaları için "Koordinasyon", "İnisiyatif", DÜK vb. türden örgütlenmeler olabilmektedir. Aynı eğilimin bir başka tezahürü de, son dönemde moda haline gelen sosyalist, demokratik ya da ilerici gençlik dernekleri biçimindeki oluşumlardır.

Hareketin örgüt sorununa şaşılır bir üretkenlikle "yeni" çözümler bulan bu yapıların gençliğin örgüt ihtiyacını karşılayamaması orta yerde çıplak bir gerçek olarak durmaktadır. Kendi dar çevresini harekete geçirme anlayışının ürünü olarak daha baştan sakatlanan "örgütler" bir süre için bu dar ihtiyacı karşılamakta, fakat öğrenci hareketinin gerçek ihtiyaçlarıyla çelişkili sonuçlar üretmektedir. Bu tür anlayışlar, hareketin örgüt modelleri ile (en ideal örgüt modeli tasarlansa dahi) tanımlanıp ilerletilemeyeceğini kavrayamamaktadırlar. Çünkü sorun örgüt sorunu olmakla birlikte, bu hiç de basitçe model sorunu değildir. Sorunun çözümü, doğrudan gençlik kitlelerine yönelik sürekli ve ısrarlı bir siyasal çalışma sürdürebilmek, bu çalışmayı asla salt akademik ya da salt siyasal sorunlarla sınırlamamak ve hareketin yerel ve genel ihtiyaçlarını doğru algılayabilmek, örgüt modeli sorununu da önden tasarlayarak değil, süregiden hareketin özgünlükleri içerisinde, geniş öğrenci kitlesiyle birlikte üretebilmektir.

Oluşturdukları örgütlerin bağımsız oldukları iddiası ise bugün öğrenci gençlik içerisinde samimiyetsiz ve ciddiyetsiz bulunmakta, güvensizliğe yol açmakta ve tepkiyle karşılanmaktadır. Bu tepki çoğu zaman genel olarak sola yönelmekte ve doğru politik yönlendirmeleri de boşa düşürebilmektedir. Genç komünistlerin çalışma alanlarında karşılaştıkları en büyük güçlüklerden biri de budur.

Sakat yaklaşımların sonuncusu ise TKP (SİP) tarafından temsil edilmektedir. Üniversitelerde "TKP'li Öğrenciler" adı altında yürüttükleri çalışma, ne öğrenci hareketinin genel çıkarlarını, ne de o okuldaki öznel durumu gözetmektedir. Bu durum onlar için bir sorun olarak görülmemekte, kendi tarzları dışındaki tüm çabalar bir güçsüzlük belirtisi olarak değerlendirilmektedir. Yürüttükleri siyasal çalışma, popüler sol imgeler, suya sabuna dokunmayan taraflaşmalar, küçük-burjuva kişiliğin bilindik tezahürü komik kibirle maluldür. Nazım Hikmet, Mc Donald's

(Devamı s.34'de)

AB, AB-Türkiye ilişkileri ve devrimci sınıf tutumu

Bugün Türkiye'de hiçbir sorun yoktur ki AB ile ilişkiler kapsamında değerlendirilmesin. Gerek sermaye ve devlet cephesi, gerekse sol adına siyaset arenasında bulunan çeşitli renkten liberal akımlar, yüzyüze bulunulan her sorun ya da gelişmeyi AB'yle ilişkiler kapsamında ve bu ilişkileri belirleyen "AB "kriterleri" çerçevesinde ele almaktadırlar. Kuşkusuz emperyalist köleliğin en kaba biçimler alarak kendini ortaya koyduğu bir ülkede her iktisadi, sosyal ve siyasal sorunun emperyalist bir temeli vardır. Öyle ki, emperyalist egemenlik ve kölelik ilişkileri temelinden kopartılarak hiçbir sorun tam ve doğru olarak açıklanamayacağı gibi, özellikle sol adına doğru bir tutum belirlemenin de imkanı yoktur.

Ancak, gerek düzen cephesinde gerekse sol adına yapılan bu tartışmalar, emperyalist kölelik ilişkilerinin üstünü örtmek ve işçi-emekçilerin umutlarını AB'ye bağlamak gibi uğursuz bir rol oynuyor. Oldukça dar bir politik sahada ve sınıfsal ve ekonomik temellerinden kopartılarak yürütülen bu tartışmalar ve bu çerçevedeki propaganda ile, kurulu düzenden beklentilerini büyük ölçüde yitirmiş olan işçi ve emekçiler AB şahsında gerisin geri düzene bağlanmakta, AB üyeliği ile gelecek sözde iş, refah ve özgürlük beklentisi, devrimci mücadele ve örgütlenme bilincinin gelişimi önüne büyük bir set olarak çıkarılmaktadır.

İşte bu tablo, işçi ve emekçilerin AB konusunda yaşadıkları mevcut bilinç bulanıklığı ve beklentiler, sınıf devrimcileri açısından önemli bir ideolojik-politik mücadele alanı demektir. AB'nin sınıfsal özü ve emperyalist niteliğini, bu çerçevede Türkiye-AB ilişkilerinin gerçek çehresini ortaya koyarak, sistematik bir siyasal mücadelenin konusu etmek durumundayız. Özellikle Türkiye-AB ilişkilerinde önümüzdeki birkaç ay içerisinde oldukça ciddi gelişmeler ve buna bağlı tartışmaların yaşanacağı düşünülürse, bunu yapmak daha büyük bir önem kazanmaktadır.

AB, Avrupa tekellerinin emperyalist çıkarlarının ifadesidir

AB, ekonomik, siyasi ve askeri alanlarda kurumsallaşmış emperyalist bir oluşumdur. "Bu oluşum, Avrupa tekellerinin; dünya ölçüsünde kızışan emperyalist rekabette, güç ve imkanlarını birleştirerek, güçlü bir emperyalist odak olma arzularının ve planlarının somut bir ifadesidir. Bu tür bir gerici emperyalist birlik, çağdaşlığı ya da uygarlığı değil, tastamam kapitalist barbarlığın Avrupa odağını temsil etmektedir. İşçi sınıfı ve halkların refahını, barış ve özgürlüğü değil, tam tersine, tekellerin sınırsız sömürü ve egemenlik arzularını, emperyalist-yayılmacı planlarını, saldırı ve savaş tehditini temsil etmektedir. İşçi sınıfı ve emekçilerin mücadelesi karşısında ve emperyalist rekabet koşullarında, Avrupa tekellerinin çıkarlarını güvence altına almaya çalışmaktadır." (*Emperyalist Stratejilerin Kıskacındaki Türkiye*, ***Ekim***, Aralık '99, Başyazı)

AB'nin temelleri ikinci emperyalist paylaşım savaşı sonrasında atıldı. İlk oluşum biçimi, "Kömür ve Çelik Topluluğu" gibi salt ekonomik (üstelik iki sanayi sektörüyle sınırlı) bir isim taşıyordu. Sonrasında çeşitli evrelerden geçerek; Avrupa Ekonomik Topluluğu, Avrupa Topluluğu ve Avrupa Birliği adlarını aldı. Her yeni isimlendirme aslında onun gelişme düzeyi ve bununla bağlantılı kapsam ve özelliklerini ifade etmektedir. AB, bu geçmiş gelişme

safhalarında ortaya çıkan tüm bu örgüt ve kurumların organik temeli üzerinde hayat bulmuştur. 1951 yılında yapılan Paris Anlaşması ile şekillenen Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu olmuş, 1957 yılında imzalanan Roma Anlaşması ile AET ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (AAET) kurulmuştur. Tüm bu topluluklar bir arada "Avrupa Toplulukları" olarak tanımlanmıştır. 1992 yılında imzalanan Maastricht Antlaşması ile AET, bu kez Avrupa Topluluğu (AT) adını almıştır. Yine Maastricht'de imzalanan AB Anlaşması ile de bugünkü AB'nin yolu açılmıştır. AB tanımıyla anlaşılması gereken, bugüne kadar AKÇT, AET ve AAET anlaşmalarıyla belirlenen politika ve hedeflerin yanına "Ortak Dış Politika ve Güvenlik Politikası ile Adalet ve İçişleri Alanında İşbirliği"nin eklenmesiyle oluşan ekonomik-ticari-siyasi ve askeri bir emperyalist yoğunlaşma ve bloklaşmadır.

AB'nin tarihsel gelişimi ABD ile ilişkilerden bağımsız ele alınamaz. AB, ABD emperyalizmi karşısında özelde Alman ve Fransız emperyalizminin ortak çıkarlarının ifadesi olmakla birlikte, tüm gelişme süreçlerinde ABD'nin dolaysız müdahalesi sözkonusudur. ABD bunu, ikinci emperyalist paylaşım savaşı sonrasında savaşın yıktığı Avrupa ülkeleri üzerinde tam bir hegemonya kurmasına borçludur. Avrupa'nın belli başlı kapitalist-emperyalist ülkeleri Sovyetler Birliği'ne karşı ABD liderliğini kabullenerek onun çok yönlü vesayeti altına girdiler. ABD böylelikle Avrupa siyaseti ve idari yapısına doğrudan müdahale imkanı buldu. Bu süreç kapitalist Avrupa ülkelerinin ABD'nin askeri ve siyasi vesayeti altında ekonomik planda büyük bir gelişme yaşadıkları bir dönemdi de aynı zamanda.

Ancak Avrupa devletleri arasında henüz daha çok ekonomik ilişkilerle sınırlı bir işbirliği dahi ABD nezdinde bir takım rahatsızlıklara yol açtı. Sovyetler Birliği'nin varlığı, bu rahatsızlıkların büyümesini ve açık bir cepheleşmeye varmasını uzun yıllar boyunca engelledi. '90'ların başındaki çöküşü ise tüm bu çelişkilerin önünü açarak AB-ABD işbirliğinin sonunu getirecek bir dönemin başlamasına yolaçtı. Ekonomik gücüne denk bir siyasi ve askeri etkinlik arayışı, Almanya-Fransa eksenli AB'nin ABD ile kurduğu ilişkilere damgasını vurdu. Ancak bu hiç de kolay değildi. ABD geçmişte elde ettiği olanakları da kullanarak bu karşı bloklaşma çabasını sınırlayarak belli bir düzeyde tutabildi. Yine de özellikle '90'lı yıllar, zaten çoktandır varolan açık ticari savaşlar dışında, siyasi ve askeri planda da artık rakipleri, çeşitli bölgelerde ve daha çok da yerel aktörler-işbirlikçiler aracılığıyla karşı karşıya bıraktı. Yine de bunlar henüz önemli ölçüde dolaylı karşılaşmalardı.

Ancak, emperyalist çıkarların ve çelişkilerin olgunlaştırdığı bir zeminde, ABD-AB ilişkilerinin hızla bozulmaya ve emperyalist paylaşım savaşlarını tartışmaya açacak bir yoğunlaşmaya gitmesi kaçınılmazdı. AB'nin askeri alanda ABD'den bağımsız inisiyatif kullanmak amacıyla gündeme getirdiği Avrupa Ordusu girişimi ve son olarak Irak sorunu, bu yoğunlaşmanın ulaştığı düzeyi gösteren önemli adımlar oldular. ABD-AB emperyalist kutuplaşması, dünyanın yakın geleceğinde önemli bir belirleyen olarak, artık tarih sahnesinde yerini almış bulunmaktadır.

AB homojen bir birlik değildir

Bugün burjuva temsili parlamenter demokrasisinin artık Avrupa çapında kurumlaştığı ve Avrupa'ya ilişkin kararların da devletler üstü bu yeni "temsil kurumlar" aracılığıyla alındığı iddia edilmektedir. Oysa bu koca bir yanılsamadır. AB'nin gerçek karar organı hiç de Avrupa Parlamentosu değil, fakat hükümet başkanları ve bakanlar düzeyinde bir temsiliyetin sözkonusu olduğu Avrupa Komisyonu ve Konseyi'dir. Ancak bu kurumlarda da eşit bir söz ve karar gücünden söz edilemez. Gerçekte AB adına en önemli kararlar Almanya, Fransa ve İngiltere tarafından ve çoğu durumda ABD'nin dolaysız müdahalesiyle alınabilmektedir.

Dahası ABD'nin Irak'a yönelik emperyalist işgali sırasında görüldü ki, sınırların kaldırılacağı ve ulus devletlere son verilerek sağlanacak "Birleşik Avrupa" iddiası, bugün için ham bir hayalden öte bir

anlam taşımamaktadır. AB içerisindeki ABD'ye rakip emperyalist güçler (Almanya ve Fransa) ile dünya politikasında ABD ile birlikte haraket eden (başta İngiltere) güçler birçok durumda karşı karşıya gelebilmektedirler. Irak sorununda ABD'nin sergilediği meydan okuma AB'yi belirgin bir biçimde bölmüş, birçok Avrupa ülkesi ABD'nin yanında yer almış, Almanya-Fransa ekseni adeta AB içerisinde yalnızlaşmıştır. Irak krizi AB bütünleşmesinin halihazırdaki sınırlarını olduğu kadar ABD'nin AB içindeki dolaysız etkisini ve gücünü de açığa çıkarmıştır. Bunu halen heterojen bir birlik olan AB bünyesindeki çelişkilere ve dolayısıyla kriz dinamiklerine de bir gösterge sayabiliriz. Emperyalist hegemonya mücadelesi kızıştığı ölçüde ve ABD'nin ağırlık koymasıyla bu kriz dinamikleri daha sık ve açık biçimde kendini gösterebilecektir.

Tüm bunlar, AB'nin, içerisinde çatlakları ve karşıt kutupları barındıran heterojen bir yapıya sahip olduğunu doğrulamakta, "Birleşik Avrupa" fikrinin emperyalist çelişkiler ve ilişkiler bağlamında geçici nitelikte bir bloklaşma çabasına çekilmiş parlak bir cila olduğunu göstermektedir.

AB "ileri bir demokrasi projesi" değil, halklara karşı küresel bir savaş ve terör tehtididir

Her demokrasi gerçekte bir devlet biçimidir ve dolayısıyla açık bir sınıfsal egemenlik sistemidir. "Avrupa demokrasisi" ve Avrupa'dan gelecek "demokrasi" üzerine edilen onca parlak söze öncelikle bu basit teorik ve tarihsel gerçeğin ışığında bakmak gerekir. Dolayısıyla, tek tek kapitalist ülkelerde egemen burjuva sınıfının işçi sınıfı ve emekçiler üzerindeki sınıf egemenliği biçimi ile, AB gibi ulusal tekellerin bölgesel ve küresel egemenlik amacıyla bir araya gelişleriyle ortaya çıkan daha genel sınıf egemenliği biçimleri özünde aynıdır. Emperyalist AB gerçeğine demokrasi adına hangi cilayı vurursanız vurun, onun temelindeki değişmez ve katı gerçek budur. Burjuva sınıf egemenliği aynı yasalar temelinde, ama daha geniş ölçekte ve daha yıkıcı biçimlerde sürdürülür. Bu onun temel karakteristiğidir; böyle olduğu ölçüde de her zaman burjuva gericiliğini, onun yoğunlaşmış biçimi olarak faşizmi, yanısıra militarizmi, saldırganlığı ve savaşları içerisinde barındırır.

Yine bu "kıtasal demokrasi"de demokratik hak ve özgürlükler alanının sınırlarını; birincisi, egemen iktidar bloğunun manevra imkanları, ikinci olaraksa sınıf mücadelesinin gelişme seyri belirler. Nitekim '90'lı yıllardan bu yana emperyalist metropollerde de iktisadi olarak denizin bitmesiyle birlikte sermayenin saldırıları kapsamlı bir hal almış, sistematik hak gasplarına giderek genelleşen polis devleti uygulamaları eşlik etmiştir. Sınıf çelişkilerinin bu sertleşmesi pratikte kendini sınıf mücadelesinin yaygınlaşması eğilimi olarak göstermeye başlamıştır. Eksik bırakmamak için eklemiş olalım; aynı dönemin Avrupa'sında resmi düzeyde ve faşist akımlar eliyle yabancı düşmanlığı ve ırkçılık yeni bir güç kazanmış, bunları ise dış politikada militarizm, saldırganlık ve savaşlar (eski Yugoslavya'dan Afganistan'a) tamamlamıştır. O çok sözü edilen Avrupa demokrasisinin halihazırdaki gidişatı budur.

AB'nin Türkiye'ye dönük demokratikleşme ve insan hakları baskısı üzerinden de onun bu karakteri rahatlıkla görülebilir. AB Türkiye'ye düzen dışı dinamikleri kontrol altına al, siyasi istikrarını sağla, sınıf mücadelesinin sertleşme dinamiklerini ve risklerini bertaraf et demektedir. F Tipi saldırısı, Kürt sorununa yaklaşım gibi örnekler zaten bunu doğrulamaktadır. Bunu başarmak için faşist terörün en kanlı biçimleri kullanılsa dahi bu AB tarafından kabullenilmekte, hiç de sorun edilmemektedir. "Ez ve çöz", AB'nin "demokratikleşme süreci"nin de gereklerindendir. O çok cilalanan AB demokrasisi gerçekte kan üzerine kuruludur. Bugün Türkiye'de yapılan "demokratik açılımlar" da yine bir kan gölü üzerine inşa ediliyor. AB emperyalistlerinin de buna zerre kadar itirazları yok. Evet, zor ve kanla da olsa çözmeli ve artık "olağan" dönemlerin yasalarını ön plana çıkarmalısınız diyorlar sadece.

Tüm bunlar bir arada, ezilenler cephesinden demokratik hak ve özgürlükler

alanını genişletme sorununun esasta devrimci sınıf mücadelesinin gücüne bağlı olduğunu gösteriyor. AB düzeninin demokrasisi kabul edilebilir sınırlar öngörüyor (bu sınırlar da düzenin esenliği oluyor). Bu sınırlar aşıldığı veya zorlandığı ölçüde, otomatik olarak baskı ve zor aygıtları devreye giriyor. Hak ve özgürlüklerin yerini baskı, yasaklama ve terör alıyor. Avrupa demokrasisi de zaten tamı tamına bunu gerektiriyor. Buna rağmen hak ve özgürlüklerin şu veya bu sınırlarda korunabilmesi ise tümüyle sınıfsal güç dengeleriyle, sınıf mücadelesinin gidişiyle bağlantılı bir sorun oluyor.

Diğer taraftan AB, emperyalist gerici bir bloklaşma olarak, emperyalist nüfuz ve pazar mücadelelerinin ürünü olan bölgesel ve küresel gerici savaşların tohumlarını içerisinde barındırmaktadır. Zira emperyalist paylaşım savaşları, bozulan emperyalistler arası güç dengelerini zor yoluyla yeniden düzenleme yolundan başka bir şey değildir. Bu bakımdan AB, dünya hegemonyasını korumak, yeniden ve daha güçlü olarak perçinlemek isteyen ABD emperyalizmi karşısında, karşıt çıkarlara ve ihtiraslara sahip Alman-Fransız emperyalizminin çıkarlarını temsil etmektedir. Zaten ekonomik ve ticari bir birlikten siyasi ve askeri bir bloklaşma doğrultusunda yaşanan tarihsel gelişme süreci, bu çıkar çatışmasının özündeki savaş eğiliminin bir ifadesidir. Elbette bu savaş eğilimini sadece emperyalist rakiplere karşı değil, yanısıra emperyalist-kapitalist sistemi tehdit eden iç ve dış direniş odaklarına karşı bir tehdit olarak da anlamak gereklidir.

AB işçi ve emekçiler için ekonomik ve sosyal yıkım projesidir

AB, emperyalist bir bloklaşma projesi ve çabası olarak, sadece Avrupa tekellerinin rakip emperyalist güçler karşısındaki gerici ekonomik-siyasi ve askeri çıkarlarının bir ifadesi değil, yanısıra işçi sınıfı, emekçiler ve ezilen halklar karşısında da ortak çıkar ve hedeflerine ulaşmanın bir zemini durumundadır. Nitekim işçi sınıfı, emekçiler ve ezilen halklar sözkonusu olduğunda emperyalist çelişki ve çatlaklar yerini tam bir uzlaşma ve uyuma bırakmaktadır. İMF, DB ve DTÖ aracılığıyla oluşturulan işçi ve emekçi düşmanı ekonomik-sosyal politikaların gerisinde AB ve ABD emperyalistlerinin ortak imzası ve çabası bulunmaktadır. Bu düzlemde AB ve ABD emperyalistleri, neo-liberal saldırıların önündeki direnç ve engellere kaldırmak için elbirliğiyle, ortak bir hareket planı doğrultusunda davranmaktadırlar.

Diğer taraftan, İMF, DB ve DTÖ aracılığıyla geri ve bağımlı ülke emekçilerine dayatılan iktisadi ve sosyal yıkım planları, sadece bu ülkelerde değil, emperyalist metropollerde yaşayan işçi ve emekçiler üzerinde de aynı biçimde ve yoğunlukta uygulanmaktadır. '90'lı yıllar boyunca bu alanda sistemli ve kapsamlı saldırılarla yüzyüze kalan Avrupa işçi ve emekçileri, sayısız eylem ve direnişlerle bu neo-liberal saldırılara karşı durmaya çalıştılar. Avrupa tekelleri bugün AB zemininde işçi ve emekçiler karşısında tam bir uyum ve ortaklık içerisinde hareket etmektedirler. Öylesine ki, bir Avrupa ülkesindeki yaşanan TİS görüşmeleri tüm Avrupa tekelleri açısından son derece önemli olabilmektedir.

"AB kriterleri" olarak Türkiye gibi ülkelere üyelik şartı olarak öne sürülen "kriterler" özel bir tercihle sadece siyasi nitelikte olanlarla anılmakta, AB üyelik müzakerelerinin temel bir boyutu olan ekonomik kriterler yok sayılmaktadır. Oysa Türkiye'de, işçi sınıfı ve emekçilerin temel önemde iktisadi ve sosyal haklarının gaspı (esneklik, sosyal güvenliğin tasfiyesi, eğitim ve sağlığın paralı hale getirilmesi ve giderek özelleştirilmesi vb.) bu kriterler kapsamındadır ve aynı zamanda "AB'ye uyum"un gerekleri çerçevesinde saldırı konusu edilmektedir. Özetle AB'nin ekonomik kriterleri İMF, DB ve DTÖ kriterlerinden başka bir şey değildir.

Emperyalist stratejilerin kıskacında AB üyeliği sürecinin anlamı

AB-Türkiye ilişkileri esasta, ABD-AB ilişkilerine bağlı olarak ele alınmalıdır. AB Türkiye gibi ABD uşağı bir ülkeyi bünyesine

almak istemiyor; çünkü bu yeni bir "Truva atı"nın birliğe yerleşmesi demektir. Öte yandan ilişkilerini de tümden kopartamıyor. Çünkü Türkiye, önemli bir pazar olması bir yana, Asya ve Ortadoğu hakimiyeti için kilit bir ülke olarak da vazgeçilmez görülüyor. Bu nedenle AB, Türkiye'yi kapısına bağlarken ABD ile olan ilişkilerini en aza indirme kaygısıyla hareket ediyor. Siyasi ve iktisadi müdahalelerle bunu başarmaya uğraşıyor. Ama bu sonuçta ABD ile AB arasında Türkiye üzerinde (ki aslında bugün yaşanan birçok iç siyasal sorunda bu rekabeti görmek mümkün) yoğunlaşan bir rekabete yol açıyor.

Dolayısıyla AB açısından Türkiye'ye yaklaşım, esasta bıçak sırtında yol almak gibi bir şey. Eğer ABD'nin baskısına, Türkiye'nin ilişkileri kopartma tehditlerine boyun eğerse, bu onun geleceğini de etkileyecek sonuçlar yaratabilecektir. Türkiye'ye "aday üyelik" payesinin verildiği Helsinki Zirvesi ('99 Aralık) sonrasında kaleme alınmış *Ekim* başyazısı, AB'nin bu tutumunun nedenlerini şöyle ele almaktadır:

"Kafkasya ve Orta Asya üzerine süren paylaşım ve nüfuz mücadelelerinde AB, özellikle onun başını çeken Alman emperyalizmi de etkin bir biçimde yer almak çabasındadır. Bu konuda her ne kadar ABD'ye ters düşmemeye çabalıyor görünse de, temelde kendi hesapları vardır ve bunlar için çalışmaktadır. Türkiye'nin AB ve ABD ilişkileri içerisindeki özgün konumu ve son Helsinki kararı da işte bu rekabet çerçevesinde belirmektedir. Düne kadar Türkiye'yi eski Alman başbakanı Helmuth Kohl'ün ifadesiyle ABD'nin AB'ye sokulmak istenen "Truva atı" olarak gören AB, onu ölçülü sınırlar içine iterek bir basınç uygulamaya ve böylece kendi denetimine almaya çalışıyordu. Bunun umulan yararı sağlamadığını, tersine, Türkiye'nin Amerikan emperyalizmine tek yanlı bağımlılığını pekiştirdiğini gördüğü içindir ki bugün farklı bir yol tutmakta, yakınlaşma ve okşama politikası izlemektedir. Almanya'daki hükümet değişikliği Alman burjuvazisinin bu manevrasını kolaylaştırmıştır. Helsinki Zirvesi'nde alınan son kararın bundan öte bir anlamı yoktur.

"Türkiye AB için çözümsüz iktisadi, siyasi ve sosyal sorunlarla yüzyüze bir 'problemli ülke'dir. Bu nedenle hiçbir biçimde böyle bir ülkeyi bünyesine alarak kendisine yük etmek istemez ve zaten istemiyor da. Adaylığın onaylanması ona bu konuda herhangi bir yük yüklüyor değil. AB'ye, 'hazırlan da gel' demek dışında bir yükümlülük getirmeyen bu karar, fakat öte yandan ona, üyeliğe hazırlamak adı altında Türkiye'yi denetleme, kendi çıkarları ve hasapları doğrultusunda etkileme ve yönlendirme olanağı sağlayan önemli bir araç işlevi görecektir."

Özellikle 11 Eylül sonrasında ABD'nin Ortadoğu ve Kafkaslar'a yönelik askeri ve siyasal müdahaleleri ile netleşen uluslararası ilişkiler tablosu ve ABD-AB ilişkileri ile bu zeminde Türkiye'ye biçilen rol, bu değerlendirmedeki öngörüleri tümüyle doğrulamaktadır. Dün "köprü ülke" olarak tanımlanan stratejik rol bugünlerde "model ülke" olarak formüle edilmekte, ABD'nin BOP stratejisinde özel bir yer bulmaktadır. Tersinden de AB'yi emperyalist rekabetin doğal sonucu olarak kendi hegemonyasındaki bir "Büyük Ortadoğu" için Türkiye ile ilişkileri geliştirmeye zorlamaktadır. Bugünlerde açıklanan tavsiye kararı doğrultusunda Aralık ayında yapılacak zirvede "üyelik müzakerelerine başlama" kararı, işte bu koşullarda mümkün olabilmektedir. Bu anlamda da '99 Aralık tarihli *Ekim* başyazısı bugüne de ışık tutmakta, AB-Türkiye ilişkilerinin yeni evresi de, ABD-AB ilişkileri ekseninde süren karanlık hesap ve mücadelelerinin güncel bir sonucu olarak *"Emperyalist stratejilerin kıskacında"* asıl anlamını bulmaktadır.

AB karşısında sol adına burjuva liberal ve milliyetçi tutumlar

AB konusu, sol adına politika yapma iddiasında olan politik akımlar için bir turnusol kağıdı işlevi görmektedir. AB ve AB-Türkiye ilişkileri konusunda ortaya konulan tutumlar sahiplerinin siyasal-sınıfsal kimliğini ele vermekte, siyasal arenada tuttukları yeri netleştirmektedir. Bugün tüm talep ve umutlarını ABD-AB

emperyalistlerine bağlamış durumda olan, bu tutumuyla da Kürt burjuvazisinin siyasal konumuna uygun bir çizgi benimseyen Kürt liberallerini dışında bırakırsak, sol siyaset alanında AB konusunda üç ana tutum bulunmaktadır.

Bunlardan birincisi, emperyalizm-kapitalizm, sınıf mücadelesi gibi temel bilimsel marksist kavramlara artık sırtını dönmüş, sosyalizm inancını yitirmiş liberal sol tarafından temsil edilmektedir. Bu anlayışın sözcüleri AB'nin ileri bir demokrasi projesi olduğu, Türkiye'nin birliğe girmesinin ülkedeki demokratik hak ve özgürlük alanını genişleteceği, bunun da daha ileri adımlara zemin hazırlayacağı savını ileri sürüyorlar. Bu anlayışın sahipleri bu iddialarıyla emperyalizm hakkında dayanaksız hayaller yaymakta, toplumun köklü sorunlarına yönelik devrimci çözümler karşısında emperyalist projelere sığınmakta, böylece gerici bir konuma düşerek işçilerin ve emekçilerin bilincini bulandırmaktadırlar.

Başlıca sözcülüğünü kemalist milliyetçi İP'in yaptığı siyasal akım ise AB karşıtlığını burjuva milliyetçi bir çerçevede ortaya koymakta, çözümü "Avrasya seçeneği" adı altında Asya'nın gerici burjuva ve emperyalist güçleri ile yapılacak bir ittifakta aramaktadır. Daha güçlü ve etkin emperyalist gerici odakları öteki emperyalist odaklarla dengeleme ve böylece bugünün kapitalist Türkiye'si için buradan bir manevra alanı yaratma gerici stratejisidir burada sözkonusu olan. Türk şovenizmiyle ve burjuvazinin tarihsel yayılmacı emelleriyle temellenen ve zaman zaman ordu içerisinde bazı generaller tarafından da sahiplenilen bu tutum özünde gerici ve karşı-devrimcidir.

Devrimci sınıf tutumu

TKİP şahsında tutarlı biçimde temsil edilen devrimci sınıf çizgisi ise her konuda olduğu gibi bu konuda da gerçek bir devrimci alternatif ve kurtuluş yolu sunmaktadır. Komünistler AB üyeliğine hayır diyorlar; çünkü, işçi sınıfı açısından gerçek kurtuluşun ve bağımsızlığın ancak emperyalist-kapitalist ilişkiler sisteminin dışına çıkarak mümkün olduğunu düşünüyorlar. Türkiye'nin devrimci geleceğinin sosyalizmde olduğunu savunan komünistler, tüm dikkatlerini ve çabalarını "Bağımsız-sosyalist Türkiye" stratejik hedefi üzerinde topluyorlar.

Bu stratejik hedefe bağlı olarak güncel bazda komünistler;

"AB üzerine, onun demokrasi ve refah getireceğine dair dayanaksız hayallerin içyüzünü sergilemenin yanısıra, işbirlikçi burjuvazinin Türkiye emekçilerini emperyalizmin stratejileri doğrultusunda bölge halklarına karşı maceraya ve savaşa sürükleyen dış politikasına karşı da sistematik bir mücadele yürütürler. Bu politikaya karşı kitlelerin devrimci anti-emperyalist eylemini geliştirmeye çalışırlar.

"Komünistler, AB'ye ilişkin olarak yaratılan hayallerin ve bu yoldaki girişimlerin karşısına 'Tekellerin emperyalist Avrupası'na hayır!' anti-emperyalist şiarıyla ve işçi sınıfı enternasyonalizmiyle çıkarlar. Türk burjuvazisinin emperyalist stratejilere bağlanmış saldırgan ve yayılmacı dış politikasının karşısına, bölge halklarının en sıkı devrimci birliği ve dayanışması politikasıyla çıkarlar. Bu doğrultuda somut girişimler örgütlemeye ve ilişkiler geliştirmeye çalışırlar." (***Ekim***, agy.)

Gelecek, ateş hattında kavgayı sürdürmesini bilenlerindir!..

Ulucanlar'dan hücrelere zindanlarda direniş geleneği sürüyor!

Burjuvazi barbarlığın modern temsilcisidir

Toplumsal muhalefeti şiddete dayalı yol ve yöntemlerle ezmek konusunda burjuvazi, kendinden önceki bütün sömürücü sınıfların pabucunu dama atan bir sistemin temsilcisidir. Sermayenin egemenliği ile birlikte şiddet, barışçıl ve modern bir toplumsal görünüm altında, şimdiye kadar görülmemiş ölçülerde sistematik, yaygın, kapsamlı ve devasa bir boyut kazandı. Sermaye sınıfı en demokratik olanından açık faşist biçimlerine kadar şiddetin, zorbaca güç kullanımının merkezi olan devletini her aşamada daha da geliştirdi; içerde toplumsal muhalefete ve dışarda rakip güçlere karşı yıkıcı bir savaş aygıtına dönüştürdü. İktidarı eline geçiren burjuvazinin ilk işlerinden biri, tüm toplumu militarize etmek oldu. Kral-padişah ile tebaa arasındaki ilişki, yerini, devlet ile kağıt üstünde özgür yurttaşlar arasındaki ilişki biçimine bırakırken, sermaye kendi yasalarını dayatarak bu göreli özgürleşmeye salt kendi çıkarlarına dayalı bir sınır çekti. Belli bir aşamadan sonra en temel uğraşı, bir elinde kılıçtan keskin yasalar bir elinde silahla, işçi ve emekçileri, tüm toplumu boyunduruğu altında tutmak oldu.

Bugün bütün kapitalist devletler bütçelerinin en büyük kısmını savunma giderleri adı altında savaşa, savaş sanayiine, düzenli ordu ve polis kuvvetlerini beslemeye ayırmaktadır. Bir başka ifadeyle, kendi iktidarını şiddetle tahkim etmek konusunda sermayenin eli son derece cömerttir. Dünyada silahlanmanın bir yılda yuttuğu para miktarı bir trilyon doları aşmaktadır. (Bu miktarın yalnızca yarısı, dünyada açlık, eğitim ve sağlık sorunlarını çözmeye yeter de artar bile.) Buna, polis kuvvetlerinin, istihbarat kurumunun, ajanların, mahkemelerin, cezaevlerinin ve silahsız bürokrasinin giderleri dahil değil.

Burjuvazi şiddete tapar!
Sermaye kan kokusunu sever!

Sermayenin eli ne kadar cömertse, bir o kadar da kanlıdır. Ve elbette bu yatırımları boşuna yapmıyor. Nasıl sömürü olmadan sermaye sınıfı varlığını sürdüremezse, kapitalizm de savaş, şiddet, terör, baskı, yasaklar ile bunları hayata geçiren militarist bir devlet aygıtı olmadan ayakta duramaz.

Fakat şiddete ve savaşa yatırımın sermayenin güvenliğini aşan bir yanı da var. Sermaye yalnızca güvenliği için değil, semirip büyümek için de şiddete, savaşa ihtiyaç duyar. Zira bu asalak sınıf özünde kanla beslenir. Çünkü para, bir yüzünde kanla doğmuştur. Pek çok yöntemle beraber devlet terörünü kullanarak toplumsal muhalefetin önünü kesebildiği, sınıf hareketini kontrol edebildiği ölçüde sömürü oranını artırabilir. Silahlanma yarışını kamçıladığı, savaşları kışkırttığı, işgallere giriştiği ölçüde kârlı pazar alanları yaratır. Toplumsal sefaleti derinleştiren, emekçi yığınları her bakımdan yıkıma uğratan savaş dönemlerinde sermaye sınıfının kârını katlayarak daha da semirmesi bu yüzden şaşırtıcı değil.

Bunun emekçiler için anlamı ise kan denizidir, dünya nüfusunun yarısının, 2-3 milyar insanın, açlığa ve sefalete mahkum olmasıdır. Yalnızca 20. yüzyılda kan emici sermayenin yol açtığı savaş ve işgallerde 100

milyon kadar insan canından oldu. Sermayenin güvenliği adına sokak ortasında katledilenler, hastalık, açlık ve sefaletten ölenlerle birlikte bu rakam daha artmaktadır.

Sermaye devleti, işçi ve emekçilere karşı tepeden tırnağa kurumsallaşmış bir terör aygıtıdır!

Sermaye devleti, işçi ve emekçilere karşı kurumsallaşmış bir terör örgütünden, çıplak bir zor aygıtından başka bir şey değildir. Bu başat özellik, tekelci sermayenin devleti son yirmi-yirmi beş yıldır sosyal alandaki yükümlülüklerinden soyundurmasıyla daha belirgin bir görünüm kazanmaktadır. Güç ve güç gösterisi, onun egemenliğinin altın kuralıdır. Son tahlilde sömürü düzeninin güvencesi, sermayenin güç tekelini elinde tutmasına ve bir baskı aracı olarak etkili biçimde kullanmasına bağlıdır. Ve bu yüzden de sermaye, yalnızca açık savaşlarda, yalnızca sıcak toplumsal mücadele anlarında değil, her yerde ve her alanda sürekli kan dökmekte, barbarca bir şiddet uygulamaktadır.

Elbette, bu amaçla ideolojik hegemonya araçlarını (din, eğitim, medya vb.) seferber eder, burjuva demokrasisinin seçim, parlamento gibi siyasal imkanlarını da etkili biçimde kullanır. Fakat iktidarı elinde tutmak için asla bu alandaki çabasıyla, manipülatif yol ve yöntemlerle yetinmez. Dahası, kendi güvenliği söz konusu olduğunda, onlara asli bir işlev yüklemez. Bu amaç için terörün her türlüsünü, baskının ve şiddetin her biçimini sürekli olarak geliştirir ve her fırsatta uygular. Gerekirse emekçilere, muhaliflere karşı şiddet kullanma hakkıyla donattığı kendi hukukunu bile bir kenara bırakıp, devasa askeri-polisiye örgütlerinin yanısıra, gizli katliam şebekeleri, eli kanlı çeteler örgütler, vb...

Tek bir bombayla yüzbinlerce insanı öldürecek, birkaç saniyede koca kentleri yeryüzünden silecek kadar cani, daha fazla kâr uğruna milyonlarca insanı açlığa ve hastalığa mahkum edip ölüme itecek kadar insafsız bir sınıftır o. Ne köleleri insan yerine koymayan köle beyleri, ne zorba derebeyleri, bu konuda sermayeyle kıyaslanabilir. Çünkü asalak sermaye sınıfı, sefil çıkarları için baskı, şiddet ve terörü insafsızca kullanmada hiçbir ölçü ve değer tanımaz.

Kısacası, tarihin kapitalizm evresi işçi ve emekçilere, ilerici devrimci güçlere, mazlum halklara ve tüm insanlığa karşı işlenen suçlarla modern bir barbarlığa dönüşmüştür. Burjuvazinin her kurumu, dolaylı ya da dolaysız olarak bu suçun bir parçasıdır. Yasaları, işledikleri suçların tarihsel belgeleridir. Zindanlar ise, sömürücü-egemen sınıfların zorbaca güç gösterisini en açık biçimde sergilediği, bu tarihin en kanlı sayfalarının yazıldığı kurumların başında gelir.

Sermaye devletinin korku barikatları: Yasa(k)lar ve zindanlar!

Sermaye sınıfının iktidar geleneğinde genelde yasalar, daha özelde ceza yasaları ve zindanlar, apayrı bir yer tutmaktadır. Onun yasalarının mantığı, kutsadığı özel mülkiyet ve özel mülkiyet düzenini korumak üzerine kuruludur. Mülkiyet ilişkilerini düzenleyen yasalardan sonra burjuva hukukunun en kapsamlı ve en ayrıntılı yasaları, cezalara ilişkindir. Sermaye düzeninin temel esaslarını ve iktidar mantığını anlamak açısından bu son derece anlamlı bir durumdur. Yasayla güvence altına alınan "özgürlük" ve "demokrasi"nin hangi sınıfın çıkarlarına göre düzenlendiği, kime hizmet ettiği bu yasalarda açıkça sırıtmaktadır. Ama yasalarında sırıtan yalnızca özel mülkiyet düzeninin korunması, sermayenin çıkarlarının kollanması değil, aynı zamanda burjuvazinin katliamcı, kan dökücü, barbar sınıf kimliğidir de...

İdeolojik ve fiili şiddetle donatılmış ceza yasaları ve zindanlar, bu işlevle oluşturulmuş özel kurumlardır. Birbirlerini bütünleyen bu kurumlar, toplumsal muhalefetin önüne çekilmiş korku barikatlarıdır. Sermaye, yasalarla güvence altına aldığı şiddetin ve zorbalığın daha fazlasını bu alandaki uygulamalarıyla gösterir. Yasa(k)ların ve kalın duvarlarla örülü zindanların korkuluk işlevlerini daha etkili biçimde yerine getirebilmesi için bunları devlet terörüyle perçinler, gerektiğinde özel operasyonlarla buralara yönelir. Her seferinde yeniden

düzenlediği ceza yasalarıyla özgürlükleri kısıtlar. Bu yolla tüm ezilen ve sömürülen kesimlere gözdağı vermeye çalışır.

Bugün bütün kapitalist ülkelerde fiili durum ve uygulama esası itibarıyla budur. ABD ve İngiltere'nin yürürlükteki ceza yasaları, infaz koşulları ve zindan politikaları ise bu açıdan modern burjuvazinin barbarlığının sergilendiği ileri örnekleri oluşturmaktadır. ABD'nin Guantanamo adasında bir toplama kampı oluşturması, ezici çoğunluğu siyahlardan oluşan 2 milyon insanı "tutuklu" sıfatıyla içeri tıkıp ABD'li tekellere ucuz işgücü kaynağı olarak peşkeş çekmesi, pek çok eyalette uygulanan idamlar, politik muhaliflere karşı uygulanan ağır hapis cezaları, tecrit ve nihayet insani taleplerle geliştirilen hapishane ayaklanmalarını katliamlarla bastırması vb., "özgürlükler ülkesi Amerika" cilasının örtemediği gerçek Amerika'nın yüzünü ele vermektedir. "Demokrasinin beşiği İngiltere"de, özgürlükler şampiyonu Fransa'da ve diğerlerinde de durum esası itibarıyla aynıdır. Özellikle de devrimci muhalifler, azınlıklar ve yabancılar söz konusu olduğunda; kutsallaştırılan özel mülkiyete ve özel mülkiyet düzenine yönelik tehditler karşısında burjuva yasaları, infaz kurumları bir giyotin gibi işler. Her biri birbirinden kanlı ve kirli bir secereye sahiptir.

Siyasal istikrarsızlık ve ekonomik krizlerin rutin bir hal aldığı, burjuva demokrasisinin biçimsel anlamda bile işleyemediği emperyalizme bağımlı ülkelerde sermaye iktidarı, daha az esneme imkanına sahip olduğu ölçüde, şiddet ve terörü alabildiğine yaygınlaştırarak, özgürlükleri kısıtlayarak iktidar dizginlerini elinde tutabilmektedir. İktisadi ve sosyal yıkım politikalarını hayata geçirmek için toplumu terörize etmek, muhalif ve devrimci güçleri şiddet yoluyla ezmek, bu ülke burjuvazilerinin tipik yönetim biçimidir.

Bu yönetim biçimi kendisini en açık ve en vahşi biçimde zindanlarda, ceza ve infaz yasalarında göstermektedir. Zindanlar söz konusu olduğunda, toplumsal muhalefetin belli dönemlerde etkili olabildiği Brezilya, Kolombiya, Peru, Arjantin, Şili gibi ülkelerle birlikte Türkiye, kanlı bir sicile sahip ülkelerin başında gelmektedir.

Burjuvazi kanlı dişlerini en açık biçimde zindanlarda göstermektedir. Birkaç yıl öncesinin resmi olmayan raporlarına göre, yalnızca 1980 sonrasında sermaye devleti, zindanlarda 500'den fazla insanın katledilmesinden sorumludur. Bu rakamın neredeyse yarısına yakını son 10 yıla aittir. Bu son 10 yılda zindanlarda katliamların yoğunlaşması ise elbette nedensiz değildir.

Son on yılda zindanlarda yoğunlaşan saldırıların siyasal mantığı ve anlamı

Ulucanlar'la startı verilen, 19 Aralık 2000'de aynı anda 20 cezaevinde gerçekleştirilen operasyonlarla doruğuna çıkan son dönem zindan katliamları, sermaye devletinin içerde ve dışarda tarihi önemde saldırıları gündeme aldığı bir döneme denk düşmektedir. Zindanlara dönük saldırılar, diğerleriyle köklü bağı çerçevesinde genel, geçmişten beri taşıdığı mücadele dinamikleri anlamında özel bir hedeftir.

Burjuvazi açısından dönemin en temel ihtiyacı, emperyalistlerin İMF, DB vb. kurumları aracılığıyla dayattığı kapsamlı ve çok yönlü saldırıları gerçekleştirebilmek için siyasal istikrarı sağlamaktı. Böylece sömürü düzeninin asıl iktidar odağı olan ordu, bir kez daha dizginleri eline aldı. Siyasal istikrarı sağlamak için öncelikle parçalı ve dağınık olan burjuva siyasal tabloya ordu eliyle "balans ayarı" çekildi. RP hükümetten düşürüldü. Şovenizmle zehirlenmiş seçim ortamından da yararlanılarak, görüntüyü kurtaracak bir koalisyon hükümeti kuruldu. Ardından, en temel siyasal muhalefet odaklarına yönelik planlı ve kapsamlı operasyonlara hız verildi, siyasal istikrarsızlık unsuru olarak görülen düzen içi sorunlara dönük rötuşlara başlandı. Susurluk kazasıyla bir kez daha ortalığa saçılan çürümenin, çeteleşme ve mafyalaşmanın merkezinde olan ordu, 2001 yılına kadar sürdürdüğü bu rötuşlarla, bir taşla birkaç kuş vurmayı amaçlıyordu. Toplumda tepki konusu olan bu temel soruna karşı mücadele ettiği yanılsamasını yaratarak kendisini temize çıkarmak; kontrol dışına çıkan güçlerini hizaya çekmek; işi bitenleri (radikal islami

örgütleri) tasfiye etmek; güç gösterisiyle reformistler başta olmak üzere bir takım çevreleri tam olarak yedeklemek ve böylece asıl operasyonlar için itibar ve güç kazanmak bunların başlıcalarıdır.

28 Şubat örtülü darbesinin "siyaset belgesi"nde istikrarsızlığın en önemli bileşenleri; Kürt ulusal hareketi, düzenin kontrolünden çıkma eğilimi gösteren islami hareket ve nihayet tüm toplumu rahatsız eden devletteki çeteleşme, ekonomi ve siyasetle içiçe giren mafyalaşma olarak ifade edilmişti. Devrimci sol hareket ise cezaevleri sorunu ve hücre tipi cezaevleri üzerinden daha özel bir saldırı hedefi olarak tespit ediliyordu. Hemen belirtelim ki, sermaye devletinin sorunu böyle koymasının bir nedeni '98 yılının sonlarına gelindiğinde devrimci hareketin ileri kadrolarının ezici bir çoğunluğunun zindanlarda tutsak olmasıdır ki, bu anlamda nesnel bir değerlendirmeye dayanmaktadır. Diğeri ise zindanlarda kalabalıklaşan sayıları ve direnme geleneği ile devrimci tutsakların devletin zindanlardaki politikalarını boşa çıkaran gücüdür; '91 yılında planlanan hücre saldırısının bir türlü hayata geçirilememesidir.

Öcalan'ın yakalanıp Kürt ulusal hareketini teslimiyete götürmesi, sermaye devletine büyük bir imkan tanımış, diğer saldırılar için uygun bir fırsat yaratmıştı. Sermaye devleti Öcalan'ın teslimiyetini ve teslimiyet platformunu yeni bir tasfiyeci rüzgara dönüştürmeye çalıştı. Özellikle Kürt ulusal hareketi cephesinde bunu büyük ölçüde başardı. Köklü ideolojik zaaflarla malul, olan biteni kavramakta zorlanan Türkiye solunun bir kesimi demoralize olmuş, şaşkınlığını uzun bir süre üzerinden atamamıştı. Bir kesimi ise tasfiyeci rüzgarın etkisi altına girmişti.

Sınıf ve kitle hareketi cephesinde ise, sefalet koşullarına, mezarda emeklilik ve tahkim yasalarına karşı artan tepkiler bir kez daha sendika bürokrasisi eliyle yatıştırılmıştı.

Bu gelişmeler, sermayenin zindanlar üzerinden devrimci harekete saldırmaya başlaması için uygun bir atmosfer yaratmış oldu. Fakat henüz '98 Şubat'ından sonra yapımına hız verilen F tipi cezaevleri bitmediği ve kapsamlı saldırının diğer hazırlıkları tamamlanmadığı için süreci ısındırmak gerekiyordu. İki devrimci tutsağın '96 ÖO ile kapatılan Eskişehir tabutluğuna konulması girişimi boşa çıkarılınca, hedef olarak, öteden beri bir direniş odağı olarak öne çıkan ve zaten somut bir taleple bir eylemlilik süreci yaşayan Ulucanlar seçildi.

Ulucanlar, teslimiyete ve devletin barbarca katliamlarına karşı yükseltilen direniş bayrağıdır!

Dönemin başbakanı sıfatıyla Ecevit, zindanlarda yeni dönem saldırılarının başlama vuruşu olan Ulucanlar katliamını ABD ziyaretine çıktığı gün sarfettiği şu sözlerle kamuoyuna duyuruyordu. "Cezaevlerinde ne pahasına olursa olsun devletin otoritesini tesis edeceğiz. Allah güvenlik kuvvetlerimizin yardımcısı olsun"! Hücre saldırısının başlama vuruşu olduğu ölçüde, katliam da olabildiğince dehşetli olmalı, efendilerine ve tüm topluma buradan bir mesaj verilmeliydi. Haftalar öncesinden planları yapılmış bir katliam için bekleyen eli kanlı katiller, aynı günün gecesi, bu sözlerin gereğini şanlarına yaraşır bir biçimde yerine getirdiler. Zindanlarda ilk kez ateşli silahlar kullanan katil devlet, 10 devrimci tutsağı katletti, onlarcasını yaraladı. Hızlarını alamayan katil sürüleri katlettikleri devrimci tutsakların bedenlerini bile işkenceden geçirdiler.

Eli kanlı Ecevit'in "devlet otoritesi" dediği şey, o gün tutsaklara "ya teslim olacaksınız ya öleceksiniz" biçiminde açıkça ifade edilmiş ve devrimci tutsaklardan hak ettiği yanıtı almıştı: "Öleceğiz ama teslim olmayacağız!" Bir avuç devrimci, her türlü öldürücü silahla donanmış katillere meydan okuyarak, ölüm pahasına devrimci kimliklerine ve ideallerine sahip çıkarak, devletin katliamdan beklentilerini boşa çıkardı. Direnişin görkemi, katliamı ve dolayısıyla katil devletin zorbalığa dayalı otoritesini geri plana itmiş, saldırı ideolojik ve siyasal planda püskürtülmüştü. Ne ki, katliamcı yüzü bir kez daha açığa çıkan katil devlete, dışarıda hak ettiği yanıt verilemedi. Bunun da verdiği pervasızlıkla saldırılarını tırmandırma yolunu tuttu.

Sermaye devleti, ne pahasına olursa olsun, yıllardır hazırlığını yaptığı hücreleri

hayata geçirmek istiyordu. Kölece hizmet ettiği emperyalist efendilerine bu konuda söz vermiş, onlardan gerekli desteği sağlamıştı. Dahası hücre tipi cezaevleri, bizzat Avrupalı emperyalistler tarafından siyasal istikrar ve AB kriterlerinden biri olarak sermaye devletinin önüne konulmuştu. Bu yüzden her türlü desteği vermek boyunlarının borcuydu.

Kanla yazılan tarih silinmez!
Devrimci irade teslim alınamaz!

Ulucanlar katliamını izleyen bir yıl boyunca faşist devlet, bir dizi cezaevinde giriştiği provokasyonlarla ve yürüttüğü kirli propagandayla, başlama vuruşundan daha kanlı bir katliamla hücre tipi cezaevlerine geçişin hazırlığı içinde olduğunu gösterdi. Devrimci tutsaklar da kendi cephelerinden daha sert bir çatışma için hazırlıklarını tamamlamış, devletin saldırılarına önden bir barikat çekmek ve kirli manevralarını boşa çıkarmak amacıyla 20 Ekim'den itibaren bedenlerini açlık grevine sürmüşlerdi. Artık iş fiili bir çatışmaya kalmıştı. Oysa, çatışmanın kapsamı ve mahiyeti düşünüldüğünde, dışarıda buna uygun bir hazırlık yapılamamıştı. Belli nedenlerle, dışarıda saldırıları püskürtecek bir güç yaratılamasa da, devrimci tutsaklar, teslimiyete ve saldırılara karşı devrimci direniş bayrağını daha da yükseltmekte kararlıydılar.

Emperyalistlerin desteğini ve tekelci medyayı arkasına alan sermaye devleti, 19 Aralık 2000'de bir kez daha dişlerini göstererek, tarihinin en büyük cezaevi operasyonunu düzenleyerek, katliamcı geleneğine yeni ve daha kanlı bir sayfa ekledi. Devrimci tutsaklar Ulucanlar direnişini aşan bir direniş ve fedakarlıkla bir kez daha bu saldırılara göğüslerini siper ettiler. Bir kez daha direniş katliamın önüne geçti; katil devlet bir kez daha iradesini ve teslimiyeti kabul ettiremedi. Devrimci tutsaklar, cesetlerini çiğneyerek cezaevlerine giren katil sürülerine devrimci onurlarını çiğnetmediler.

Onlara olan borcumuz, her alanda mücadeleyi yükseltmek ve katliamların hesabını sormaktır!

Katil sermaye devleti, zorbaca gücüne dayanarak F tipi cezaevlerini açmasına, tüm devrimci tutsakları hücrelere kapatmasına rağmen, ne sürmekte olan direnişi bitirebiliyor ne de tecriti ve tecrite dayalı politikasından beklediği sonuca ulaşabiliyor. 5 yıldır çatışmanın ateş hattı olan zindanlarda direniş sürüyor.

Vahşi katliamlar yoluyla devrimci tutsakları zindanlara atmayı kendince bir zafer olarak gören faşist devlet, bu kanlı zaferini perçinlemek için, şimdi de üç yıldır fiilen uygulamaya çalıştığı fakat devrimci tutsaklara kabul ettiremediği tecriti ve infaz koşullarını yasal bir güvenceye kavuşturmak istiyor. Bu amaçla yeni bir ceza infaz yasa taslağı hazırlamış bulunuyor.

Yeni yasal düzenleme, hiçbir kuşkuya yer bırakmayacak bir biçimde, dışarıda ve içerde devrimcileri teslim almayı, örgütlü devrimci faaliyeti tasfiye etmeyi amaçlıyor. Katil devlet, bazı suç tanımlarına sözde indirim getirerek yasayı yumuşattığı izlenimiyle göz boyuyor, bazı çevreler üzerinde yanılsama yaratmaya çalışıyor. Oysa, aynı taslak içindeki başka maddelerle birlikte cezalar, eskisine oranla daha ağırlaştırılıyor. İnfaza ilişkin düzenlemeler ise katı bir tecritin, tek tip elbise de dahil olmak üzere, her türlü saldırının ve keyfi uygulamanın önünü açıyor. Ve bu saldırılar, "hukukta devrim", "AB yolunda demokratik açılımlar", "kapsamlı reformlar" olarak parlatılıyor.

Devrimci tutsaklar açısından zindan cephesinde, bir mevzi kaybının ve belli kesimler üzerinde belli sınırlarda karşılık bulabilen tasfiyeciliğin ötesinde, esasa ilişkin değişen bir şey yok. Elbette direniş bugün başka bir düzeyde seyrediyor, elbette bu konuda ciddi sorunlar birikmiş bulunuyor. Ama önemli olan, teslim alma ve tutsakları devrimci yaşam ve ideallerinden koparma amacıyla inşa edilen hücrelerde mücadelenin sürdürülmesidir.

Ne yazık ki, temel sorun, hücre saldırısına karşı 5 yıl önce Ulucanlar'da yakılan ve ardından hücrelerde 117 şehit verme pahasına onurlu bir şekilde daha da ileriye taşınan direniş ateşinin dışarda yaygınlaştırılıp, hak ettiği desteğin bir an önce örgütlenmesi, devrimci mücadelenin her alanda yükseltilmesidir. Dün olduğu gibi bugün de, bu yakıcı sorun çözüm bekliyor.

Ve bu sorunun çözümü, yıllardır devrimci tutsakların gösterdiği fedakarlığa, kahramanca direnişlere yaraşır bir kararlılık ve direngenlikle işçi ve emekçileri iktidar mücadelesi için seferber etmeye bağlıdır. Bu desteği örgütlemek ve devrimci tutsakların onurlu mücadelesine sahip çıkmak, başta işçi ve emekçiler olmak üzere, saldırıların hedefi olan tüm kesimlerin omuzlarındaki bir sorumluluktur. Bunun için, yeni ceza infaz yasasıyla gündeme gelen saldırılar yeni bir başlangıç yapılmalıdır.

Sınıf devrimcileri, bu direnişlerde şehit düşen Habip, Ümit ve Hatice gibi militan, onlar gibi kararlı ve onlar gibi fedakar komünistler olmayı bir hedef olarak önlerine koymalı, en zor koşullarda parti bayrağını ileriye taşımayı bir görev saymalıdırlar. Şanlı zindan direnişlerinden öğrenerek, devletin katliamcı, işkenceci iktidarından hesap sorma bilinci ve kararlılığıyla onların bıraktığı mirasa sahip çıkmalıdırlar.

ON'ları devrimci faaliyetimizle selamladık!

26 Eylül '99, şafak vakti... Zindan duvarlarını aşarak sokakları kuşatan, nasırlaşmış yürekleri sarsan bir ses yükseldi ULUCANLAR'dan. "Duvarlarınızın hükmü yok!", "Devrimci irade teslim alınamaz!" diyorlardı zebanilere ON'lar... ON'ların adları Habip, Ümit'ti. Adları İsmet, Mahir, Halil, Abuzer'di... Önder'di ON'lar, Ahmet, Zafer, Aziz'di...

Ulucanlar katliamının 5. yıldönümünde partimizin Merkez Komitesi üyeleri Habip ve Ümit yoldaşlarımız şahsında ölümsüzleşen devrim savaşçılarını andık. Bu faaliyetimize bir yılın bir günü olarak gerçekleşen bir anma olarak yaklaşmadık. Sosyal yıkım saldırıları dayatılan işçi ve emekçilere, teslim alma ve imha saldırılarıyla yok sayılan kardeş Kürt halkına, gelecek güzel günlere olan umudu, direnme gücü ve inancı sarsılan sınıfın öncü-ilerici kesimine, sermayenin saldırılarına Ulucanlar ruhuyla karşı durulabileceği perspektifini taşıdık.

İşçi ve emekçilerin yoğun olarak oturduğu (İkitelli-Halkalı fabrikalar, Sefaköy ve İnönü mahalleleri) semtleri, sanayi bölgelerini (Yeni Bosna ve Topkapı), Yeni Bosna'dan Boğaz köprüsüne kadar uzanan E-5 yol güzergahını yazılamalarımız ve afişlerimizle donattık.

İlk olarak, hergün onbinlerce insanın geçtiği Topkapı'ya, "Ulucanlar'ın hesabını soracağız!" yazısını yazdık. Yine bir o kadar insanın geçtiği Çobançeçme mevkii ile Halkalı fabrikalar yoluna "Yaşasın Ulucanlar Direnişimiz!" şiarını yazdık. İnönü Mahallesi meydanına, "Habip, Ümit yoldaşlar yaşıyor, Parti savaşıyor!", İkitelli ve Sefaköy'ün değişik noktalarına "Bedel ödedik, bedel ödeteceğiz!", "Devrim savaşçıları ölümsüzdür!", "Ulucanlar'ın hesabını sorcağız!" ve "Yaşasın Ulucanlar direnişimiz!" sloganlarımızı yazdık.

Pratik faaliyetimizin ikinci ayağı ise afiş çalışmamız oldu. "Ulucanlar katliamını unutmadık! Devrim savaşçıları ölümsüzdür!" şiarı ile Habip ve Ümit yoldaşların resim ve isimlerinin yer aldığı orak çekiçli afişimizi Yeni Bosna'dan Boğaz köprüsüne kadar uzanan E-5 yol güzergahı ve Doğu Sanayi ile Güneşli fabrikalar çevresinde yaygın olarak yaptık. Afişimiz görselliği ile dikkat çekiyordu.

Biz Ümit ve Habip'in yoldaşları, "Uğruna tereddütsüz ölünecek dava"nın neferleri olarak partinin kızıl bayrağını dalgalandırmaya devam ediyoruz. Eylem ve pratiğimizle ON'ları yaşatıyor, kavgayı büyütüyoruz.

Avrupa Yakasından Komünistler

Gençlik hareketinin sorunları...

Deneyimlerin ışığında gençlik örgütlenmesi

Gençlik hareketi yıllardır bir kısır döngü içerisindedir. Belli aralıklarla anlamlı sayılabilecek çıkışlar yapmasına karşın, bunlar mevcut kısır döngüyü parçalayan bir düzey oluşturamamaktadır. Bu ise bir sonraki çıkışa kadar olabildiğince geri çekilmiş bir gençlik hareketi tablosu çıkarmaktadır ortaya. Sağlam bir devrimci önderliğin olmadığı koşullarda gelişen veya gelişme dinamikleri barındıran her kitle hareketi, yorulmaya, geri çekilmeye ve yenilmeye mahkumdur. Bugün gençlik hareketinde yaşanan kısır döngünün temel bir nedeni de bu, yani önderlik sorunudur. Gençlik hareketine doğru ve sağlam temellerde önderlik edilemediği koşullarda bu kısır döngünün parçalanma şansı da bulunmamaktadır.

Komünistler ilk çıkışlarından itibaren gençlik hareketinin sorunlarına yakın ilgi göstermiş, gelişen sürece paralel olarak yaşanan sorunları çeşitli yönleriyle tartışmış ve bu alanda önemli açıklıklar oluşturmuşlardır. Bugün gençlik hareketine önderlik sorunu, ağırlıklı olarak örgütlenme ve kitle mücadelesi-örgüt ilişkisi sorunu alanında karşımıza çıkmaktadır. Bu sorun çerçevesinde yaşanılacak bilinç açıklığı, gençlik hareketine devrimci önderlik sorunun çözümünde bize önemli imkanlar sağlayacaktır. Bu nedenle komünistlerin geçmiş dönem birikiminin tekrar irdelenmesi ve bu değerlendirmeler çerçevesinde sorunun güncellenmesi özel bir önem taşımaktadır.

Gençlik hareketinin güncel durumu

Gençlik hareketi 2000'lerin başında, Zindan Direnişi'nin sarsıcı etkisiyle ileri unsurları şahsında bir toparlanma yaşadı. Bu ilk dönem hareketliliği, gençlik içerisinde mayalanan bir dizi imkanın sınırları henüz oldukça dar da olsa bir ilk göstergesi oldu.

Bu, gençliğin yoğun bir iktisadi ve siyasal kuşatma altında bulunduğu bir dönemdi de aynı zamanda. Eğitim alanına neo-liberal politikalar çerçevesinde saldırıların boyutlanmaya başladığı, Türkiye kapitalizminin yaşadığı yapısal krizlerin bir sonucu olarak gençliğin geleceksizlik sorununun çok daha yakıcı bir hale geldiği bu dönem, mücadele dinamikleri açısından da önemli imkanlar barındırmaktaydı. Oysa ki gençlik hareketi bu imkanların çok gerisinde bir hareketlilik içerisindeydi. Çeşitli üniversitelerde ortaya çıkan sorunlar üzerinden yaşanan tekil hareketlilikler dışta bırakılırsa, bir hareketlilikten dahi söz etme şansı bulunmamaktaydı.

Ölüm Orucu Direnişi ise politik bir gündem olarak gençlik hareketinde mayalanan bu imkanların üzerine geldi. Bu sürecin sarsıcı etkisiyle ileri gençlik güçleri hızlı bir politizasyon ve eylemsel süreç içerisine girdiler. Üniversitelerde yaşanan durgunluk yerini dinamik bir ortama bıraktı. Ancak bu ölçüde politik bir gündemin ağır yükünü devrimci gençliğin cılız omuzları kaldıramayacaktı. Nitekim de öyle oldu. Ölüm Orucu Direnişi'nin ele alınışındaki tek yanlılık, sınıf ve kitle hareketindeki durgunluk, devletin yaygın olarak uyguladığı faşist terör, 19 Aralık katliamı sonrasında bu gündem temelinde ortaya çıkan hareketliliği de önemli ölçüde sınırladı. Buna karşın ileri gençlik güçleriyle sınırlı olarak yaşanan bu politizasyon sonraki süreci önemli ölçüde etkiledi. Nitekim sonraki dönem, tüm bu sürecin bir sonucu olarak, gençlik güçlerinin

yaygın olarak katıldıkları 6 Kasım ve 1 Mayıs eylemlerine sahne oldu.

Gençlik bu süreç içerisinde içsel ve dışsal bir dizi gündem üzerinden hareketlenme yaşadı. Ölüm Orucu Direnişi üzerinden yaşanan hareketliliğin hemen sonrası gündeme getirilen YÖK yasa tasarısı, ileri gençlik güçleri ile sınırlı bu hareketliliğin genel öğrenci kitlesine yayılmasının önemli imkanlarını barındırmaktaydı. Ancak bu dönem hareketliliği de ileri gençlik güçleriyle sınırlı kaldı. Yaz dönemi ile beraber sistemin iç çelişkilerinin bir sonucu olarak YÖK yasa tasarısı bir süreliğine ertelendi. Üniversitelerde bir döneme yayılan kitle çalışmalarının ve eylemlerin bir sonucu olarak yapılan 18 Mayıs eylemi ise, sonraki sürece istenilen (daha çok beklenilen) düzeyde bir etki bırakamadı.

Gençliğin içsel bir gündemi olarak yasa tasarısı gündemi sonrasında, dışsal olarak emperyalist saldırganlık, Irak savaşı ve işgali ile Filistin sorunu gençlik hareketine damgasını vuran gündemler oldular. Özellikle Irak savaşı döneminde ülke ve dünya çapında gelişen savaş karşıtlığı, ilk olarak ve derin bir şekilde gençliği etkiledi. İlerici-devrimci gençlik hareketi özellikle dışsal gündemlere anlamlı denebilecek bir ilgi göstermektedir. Bu ise, genel gençlik kitlesiyle buluşamayan ve ileri unsurlarla sınırlı kalan bir gençlik hareketi içerisinde, ileri güçlerin yaşadığı politizasyonun düzeyini ortaya koymaktadır.

Irak'a yönelik emperyalist savaşı önceleyen bu döneme damgasını vuran ise 1 Mart (2003) eylemi olmuştur. Ankara'da 80 bin kişinin katıldığı büyük savaş karşıtı eylemde, siyaset ve sendika pankartları arkasında gençliğin tuttuğu özgün yer, öte yandan ise çeşitli üniversitelerden gençlik güçlerinin oluşturduğu yaklaşık 5 bin kişilik bağımsız kortej, gençlik hareketinin imkanlarını somut olarak göstermiş ve önderlik ihtiyacının yakıcılığını bir kez daha ortaya koymuştur.

Sermaye devleti, bu dönemde gençliğe dönük saldırılarını, yaygın bir soruşturma ve hukuk terörü ile boyutlandırmıştır. Onlarca üniversitede binlerce öğrenci bu soruşturma ve hukuk terörüne maruz kalmıştır. Bu ise gençlik hareketini savunma çizgisine geriletmiş, ileri gençlik güçlerinde belli bir yorulma yaratmıştır. Bu süreçte örülen çalışmalar, tüm eksik ve yanlış yanlarına karşılık üniversitelerdeki devrimci siyasal çalışmaları toptan tasfiyeye yönelmiş bu saldırıyı belli bir başarıyla püskürtmüş, ancak vurgulaya geldiğimiz sorunların derinleşmesini yine de engelleyememiştir.

Soruşturma karşıtı çalışmaların hemen ardında gündeme gelen 13 Mart ('04) eylemi ise, kendi dar sınırları içerisinde militan ve coşkulu bir eylem olmasına karşılık, öncesiz ve sonrasız bir eylem olmaktan öteye gidememiştir. Öncesinde üniversitelerde örülen çalışmaların propaganda çerçevesine sıkışması, yeterince dinamik ve eylemli bir ön sürecin örülememiş olması, eylemin ileri unsurları kapsamasını sağlayacak esnek örgütlenmelerin zorlanmaması, eylemi örgütlü gençlik güçlerine sıkıştırmıştır. Bu iki nedenin sonucu olarak, militanlığının ve coşkusunun yarattığı olumlu motivasyonu dışarıda tutarsak, bu eylemden sonrasına pek bir şey taşınamamıştır.

Gençlik, siyasal açıdan önemli imkanlar taşıyan bir gündem olmasına karşın, NATO karşıtı çalışmalara ise neredeyse tümüyle hazırlıksız bir başlangıç yaptı. Soruşturma karşıtı süreçten anlamlı kazanımlar ve güçlü bir politik iradeyle çıkmasına karşın aylarca savunmaya hapsolan, arkasından neredeyse tümüyle eylem alanından ibaret kalan 13 Mart eylemi ile çıkış arayan gençlik hareketi, NATO karşıtı süreçte de istenilen bir etki oluşturamadı. Zaten sınırlı bir zaman dilimine sıkışmış olan bu süreç, taşıdığı çok özel imkanlara karşın yeterince etkin bir biçimde değerlendirilememiş oldu. (Okmeydanı eyleminin, eylem kitlesinin darlığı karşısında ağırlıklı olarak gençlik güçlerinden oluşması, bu olumsuz tabloya karşın yine de dikkate değer bir olgudur.)

Kitle mücadelesi ve örgüt sorununun güncel kapsamı

Önce gençlik hareketinin zaman zaman yaşadığı çıkışların sınırlarını incelemekte fayda var. Bu durumun tartışılmasına şu

temel hareket noktasından başlayalım: *Bugün öğrenci hareketi hiç de mevcut örgütsüzlük koşullarına mahkum bulunmamaktadır. Başka bir deyişle, öğrenci hareketinin mevcut örgütsüzlük düzeyi hiç de kendi gerçek düzeyini yansıtmamaktadır.*

Gençlik güçlerinin bir dizi arayış içerisinde olduğundan kuşku duyulmamalıdır. Birçok üniversitede var olan otonom örgütlenmeler, çeşitli düzeylerde politik bir nitelik taşıyan klüp ve topluluklar, bu arayışların hedefsiz olmasına karşın somut göstergeleri sayılmalıdır. Yine bir dizi politik süreçte -ki büyük bir kısmı savaş vb. politik dışsal süreçlerdir- gençlik mevcut görüntüsünün çok ötesinde çıkışlar yapabilmektedir. Ancak bu arayışlar ve anlamlı sayılması gereken ilerlemeler her seferinde aynı akıbetle karşılaşmakta, gençlik hareketinin genişleme dinamikleri kısır tartışmalar ve grupsal çıkarlarla heba edilmektedir. Bu dinamikler bir adım ileri örgütsel açılımlar üretemediği için, hareketin süreklileşmesinin ve nitel planda kendini geliştirmesinin olanakları ortadan kalkmaktadır.

Kitle mücadelesi-örgüt ilişkisi açısından reformist ve devrimci kanadıyla geleneksel sol hareket tam bir kısır döngü içerisindedir. Her hareketlilik sürecinde veya her politik gündem üzerine, yapılan onlarca saatlik tartışmalardan, kısır çelişkiler ve sorumsuzca tavırlar dışında elle tutulur bir sonuç çıkmamaktadır. Reformist örgütlenmeler gençlik hareketinin mevcut düzeyini politik planda geliştirme hedefi gütmeyen örgütlenmeler pratiği içerisinde debelenip durmaktadır. "Kitlelerin verili durumu", "akademik-demokratik mücadele sınırları içerisinde kitleleri eğitmek", "kitle inisiyatifi oluşturmak" gibi argümanlarla ise işin teorisi yapılmaktadır. Örgütlenmenin kitle hareketini geliştirici bir araç olma özelliğini yok sayan bu pratiğin sonuçları, heyecanlı bir başlangıcın sonunun getirilememesi olarak karşımıza çıkmaktadır. NATO karşıtı süreçte, ÖDP gençliği ve bir dizi otonom örgütlenmenin beraber ördüğü ve etkili bir başlangıç yapmış gibi görünen "Leviatan" kampanyası buna bir örnektir.

Çeşitli devrimci gençlik grupları ise yıllardır bıkmadan devam ettikleri ve her seferinde ise kendi dar çevreleri ile buluşma sonucunu doğuran şablonlar üretmekle uğraşmak dışında bir şey yapmamaktadırlar. Gençliğin politik sorunlara dönük ilgisini küçümseyen, gençlik hareketinin politikleşmesinde mesafe alınmadıkça örgütlenmesinde de mesafe alınamayacağını anlamayan bu gruplar, reformist politik platformun uzantısı eylemsel ortaklıklar dışında, gençlik hareketine politik bir yönlendiricilikte bulunmamaktadırlar. Kitle hareketinin düzeyini kendi örgütlülüğünden menkul görenlerin, kitle hareketinin gelişmesi sorununu öncü çıkışlara havale edenlerin pratiğinin başka türlü olması da beklenemez zaten.

Bunların sonucunda ise gençlik hareketi mevcut düzeyinin çok gerisinde bir örgütsel tabloya, yıllardır aşılamayan reformist kuşatmaya ve sonuçsuz kısır bir döngüye mahkum olmaktadır.

Hareket-örgüt diyalektiğinin asıl kapsamı

Öğrenci gençlik hareketinin yakın dönemde olduğu gibi bugün de temel sorunu hala politizasyon sorunudur. Gençlik hareketinin politikleştirilmesinde mesafe alınmadıkça onun örgütlenmesinde de mesafe alınmayacaktır. Bu nedenle hareketin ihtiyaçlarına göre oluşturulmayan, onun nitel ve nicel planda gelişmesini ve politikleşmesini önüne hedef olarak koymayan her örgütlenme, gençlik hareketine dışarıdan dayatılan ölü bir "şablon" olmanın ötesine gidemeyecektir.

Bizim gençlik hareketi açısından yıllardır tekrarlaya geldiğimiz; *"Gençlik hareketinin eylem dinamizmi, düzeyi, gelişme seyri ve bu seyrin değişik zamanlarda aldığı biçimler hesaba katılmadığı sürece, öğrenci gençliğin örgütlenme sorununa kendi içerisinde yapay müdahalelerle çözüm getirilemez. Çünkü örgütün kendisi kitlesel hareketliliğe, onun kapsamına, niteliğine ve düzeyine doğrudan bağlıdır."* değerlendirmesi bugün de güncelliğinden hiçbir şey kaybetmemiştir.

Bizim yıllardır vurguladığımız ve devrimci hareketin bir türlü anlayamadığı bu gerçek, hareket-örgüt diyalektiğinin abc'sini oluşturmaktadır.

Bugün asıl görev geniş kitlelere ulaşmak, kitlelerin içerisinde biriken hoşnutsuzluğu açığa çıkartmak ve bunu devrimci kanallara akıtmaktır. Bunlar reformist politik platformun tanımladığı gibi, aşamalar bölünmüş değil fakat içiçe geçmiş bütünsel organik süreçlerdir. Gençlik hareketi açısından çeşitli dönemlerde akademik-demokratik ajitasyon önplana çıkabilir, bunda akla aykırı bir yan bulunmamaktadır. Ancak böyle dönemlerde dahi politik ajitasyonu geriye atmak, tam da reformizmin düştüğü durum gibi, kitle hareketini kısır bir döngü içerisine sokmak anlamına gelir. Lenin tam da konumuz üzerinden devrimcilerin bu soruna nasıl bakmaları gerektiğini tüm açıklığı ile ortaya koymuştur: *"Devrimcilerin görevi bu akademist protestocu yığınına çatışmanın nesnel olarak önemini açıklamaktır. Bu çatışmayı bilinçli bir politik çatışmaya dönüştürmektir. Bu yoğun bir siyasal ajitasyon gerektirir. Ve siyasal ajitasyon hiçbir zaman boşa gitmez. Ve bu ajitasyonun başarısı da derhal çoğunluğun politik bir eyleme çekilip çekilmemesiyle ölçülemez."*

Reformist ve devrimci kanadıyla sol hareket kitle mücadelesi içersinde yapay çözümler, masa başı şabonlar ve politik müdahaleyi ulaşılmaz bir geleceğe atan çözümler ürete dursun, bizim açımızdan asıl sorun gençlik hareketini politikleştirmek ve giderek devrimcileştirmektir. Gençlik hareketine devrimci önderlik sorununun düğüm noktasını da burası oluşturmaktadır.

Bu örgüt sorununun da sağlıklı ve amaca uygun biçimde çözülebilmesinin tek olanaklı yoludur. Kitle örgütleri hem kitle hareketinin gelişme dinamizminin bir ürünü ve hem de gerisin geri bu hareketi daha da geliştirmenin, biçimlendirmenin ve kalıcı mevzilere kavuşturmanın bir aracıdır. Bu zamana kadar üzerinde durduğumuz temel önemde gerçek, örgüt sorununun gençlik hareketinin gelişme dinamizmi içinde ele alınması zorunluluğu, yani gençlik örgütlenmesi sorununun çözmünün gençlik hareketinin gelişimiyle olan sıkı ve kopmaz ilişkisiydi. Bu bir çubuk bükmeydi de aynı zamanda; zira gençlik hareketini geliştirmeye yönelik tüm öteki politik sorunlar ve sorumluluklar bir yana bırakılarak, masa başı örgüt modelleriyle gençlik hareketine sözüm ona bir çıkış yolu hazırlamak, geleneksel solun tümünü kesen bir ortak davranıştı. Üstelik bunu herkes kendi bildiği tarzda ve kendi sınırlı güçleriyle uygulamaya koyuyor, doğal olarak sonuç ölü doğan dar grup tekkeleri olmaktan öteye gidemiyordu.

Geride kalan yıllar bu türden sözde örgütsel çözümlerin sonuçsuzluğunu en dar kafalıların bile görüp anlayabileceği bir açıklıkta ortaya koymuş bulunuyor. Bu nedenle biz gelinen yerde, politik çalışma ve müdahalenin belirleyiciliğini bir an bile unutmaksızın, örgütün kitle hareketini geliştiren araç olma özelliğine ağırlık vermek, dikkati giderek daha etkili biçimde bu soruna çekmek istiyoruz.

Gençlik hareketi her dönem hareketin düzeyiyle uyumlu ve ihtiyaçlarını karşılayabilen çeşitli kitelesel örgüt biçimleri ortaya çıkartmak potansiyeline sahiptir. Subjektivizme ve grupçuluğa düşmeden bu biçimleri somutlamak, hareketin durumunu ve olanaklarını en doğru bir biçimde değerlendirerek örgüt sorununa uygun çözümler bulmak devrimci önderlik sorumluluğu kapsamındadır.

Bu süreci şöyle özetleyebiliriz: Gençlik içerisinde bir kitle çalışması yapıyorsunuz. Bu çalışma ilk sonuçlarını üretmeye başladığı andan itibaren, bu ilk ileri unsurlar bir araç arayışına gireceklerdir. Eğer ortada buna uygun bir örgütlenme varsa, bu örgüt kendi önderliğini gerçekleştirir. Ancak böyle bir örgütlenmenin olmadığı koşullarda bu aracı oluşturmakla yükümlüsünüz demektir. Böyle bir araç izlediğiniz politik çizgi çerçevesinde hedef kitleye daha güçlü ve kolay biçimde ulaşınanızı sağlayacaktır. Bu açıdan her politika kendine bir araç doğurur ve ortaya çıkan her araç o politikayı daha güçlü temellerde hayata geçirmenizi sağlar. Bu açıdan bugün var olan örgüt modelleri tartışmasının sorunu çözen bir yanı bulunmadığını bilmek, ancak kitle hareketinin her somut düzeyinden çeşitli (geçici ya da

kalıcı, birimsel/yerel ya da giderek genelleşen ve merkezileşen) örgüt ve/veya örgüt adımları ile çıkmak zorundayız.

Yakın dönem gençlik hareketimizin örgüt deneyimleri

Öncelikle '60'lardaki yükseliş döneminin ortaya çıkardığı iki örgüte kısaca değinmekte fayda var. Bunlar Fikir Klüpleri Federasyonu ve daha sonra onu izleyen DEV-GENÇ'tir

FKF, '60'larla beraber politikleşen gençlik kitlelerinin ileri unsurlarının politik arayışlarının doğrudan bir yansıması olarak şekillenen bir örgütlenmedir. Bir başka ifadeyle FKF, gençlik hareketinin en dinamik, önder ve sürükleyici unsurlarının politik arayışlarının bir ifadesiydi. Bunun bir sonucu olarak ise gençlik hareketinin sorunlarından çok gençlik önderlerinin politik arayışlarının ortaya çıkarttığı sorunlarla ilgilendi. FKF'nin kurulduğu ilk dönem kendisini "işçi sınıfının sosyalist partisi" olarak niteleyen TİP'in arkasından gitmesi bu arayışın bir sonucudur. FKF'nin bu ilk dönemi gençlik hareketi açısından da bir darlığı ifade etmekteydi. Ancak '68 yılına gelindiğinde gençlik hareketi bir sıçrama içerisine girdi. Kitlesel katılım ve kapsam bakımından hızla genişledi, kitlesel ve militan bir karakter kazandı. Hareket başlangıçtaki gelişme ivmesini oluşturan akademik-demokratik çerçevesinin dışına taştı, ülke ve toplum sorunlarına yönelerek hızla politik bir nitelik kazandı. Nitekim okullarda gerçekleşen ve akademik-demokratik istemlere yönelen işgal ve boykot hareketlerini '69-70 yıllarına gelindiğinde yaygın anti-emperyalist kitle gösterileri izledi.

Bu sürece paralel olarak FKF de gelişmekte ve önünü tıkayan reformist önderliği aşma eğilimi göstermekteydi. Gençlik hareketi çok geçmeden bunu başardı. FKF'nin DEV-GENÇ'e dönüşmesi bir bakıma bunun ifadesi oldu. Bu değişim, hareketin gelişmesinin ve hızla politikleşmesinin, giderek devrimci bir dinamizm kazanmasının bir yansımasıydı. Sürece yanıt veremeyen önderliğin ve örgütsel biçimlerin aşılmasıydı yaşanan.

Bu çerçevede DEV-GENÇ, böylesi bir siyasal süreç içerisinde ve hareketin öz dinamikleri temelinde oluşmuş bir gençlik örgütlenmesi örneğidir. Bunu DEV-GENÇ'in 71'e kadarki örgütlenme şeklinde tüm açıklığı ile görmek mümkündür. DEV-GEÇ birimlerde şubeleri olmakla beraber, asıl gücünü bu şubelerin yanı sıra var olan (ve bu şubeler aracılığı ile etkin olduğu) "öğrenci birlikleri"nden almaktaydı. Öğrenci birlikleri üniversite ve fakültelerde kurulan, bulunduğu birim kitlesini kucaklayan meşru öğrenci örgütlenmeleriydi. Devrimci hareketin sürekli öykünmesine karşılık gözünü kapadığı bu olgusal gerçek, DEV-GENÇ'in dönemin tek kitlesel, meşru öğrenci öz örgütlenmesi olmasını sağlamaktaydı. (Bunun 12 Mart'ı izleyen yeni devrimci yükseliş döneminde bir daha başarılamadığını, solun aşırı bölünmüşlüğü temelinde sayısız grup örgütlenmesinin gençlik hareketini kucaklayan genel bir gençlik örgütlenmesinin yerini aldığını biliyoruz).

Çok daha yakın bir dönem üzerinden bir başka deneyime bakalım. Bu, '96 sonrası dönemde ortaya çıkan Öğrenci Koordinasyonu ve Üniversite Öğrenci Platformudur (ÜÖP).

Öğrenci gençlik hareketinin '95-96 sürecinde harçlar üzerinden yaşadığı çıkışın ilk örgütsel sonucu Öğrenci Koordinasyonu olmuştur. Koordinasyon ilk oluştuğu süreçten itibaren, alttan üste bir örgütsel işleyişi amaçlaştıran ve bileşim açısından tümüyle heterojen bir örgütlenmeydi. Çeşitli Rock gruplarından anarşist ve otonom örgütlenmelere, reformist siyasetlerden çeşitli klüp ve topluluklara kadar çok geniş ve farklı bileşenlerden oluşmaktaydı. Fakat olayların gelişme seyri içinde Koordinasyon reformist-akademist yönelime oturdu ve kitlesel temellerde gelişmeye başlayan ve aynı hızla politikleşen gençlik hareketinin önünde bir duvar haline geldi ve hızla işlevsizleşti. Koordinasyon'un o günlerde ortaya koyduğu eylemler hareketin gelişmesinin ve politikleşmesinin önünde nasıl bir barikat oluşturduğunu somut olarak göstermektedir. Harçlara karşı saç kesme eylemleri vb., Koordinasyon'un gelişen kitle hareketine önerdiği temel eylem biçimlerini

oluşturmaktaydı.

Bu süreç içerisinde yükselen hareket, ihtiyaçlarını karşılayacak politik ve militan bir önderlik aradıkça devrimci harekete yönelmiştir. Bu sürecin bir sonucu olarak ise ÜÖP doğmuştur. Devrimci gençlik örgütlenmelerinin oluşturdukları bu platform, örgütsel yapısıyla değil ama gençlik hareketinin ihtiyaçlarına yanıt verebilecek politik düzeyi ile bir anda çekim merkezi haline gelmiştir. 4-5 şubat Taksim eylemiyle sıçrayan süreç, ÜÖP'ü etkin bir örgütlenme haline getirmeye başladı. ÜÖP özellikle ilk süreçte politik açıdan hareketin önünü açacak tutumlar içerisine girmesine karşın, birimlere yönelen ve örgütlü unsurlar dışındaki kitleyi içerisine katmaya çalışan bir örgütsel şekilleniş içerisine giremedi. Ve devrimci güçlerin eylem birliğini sağlayan bir platform olmanın ötesine gidemedi. Sonuçta da hareketten politik planda koparak, kitle hareketinin geri çekilmesiyle beraber yok oldu.

Öğrenci birliği modeli ve platformlar

Bugüne kadar öğrenci hareketinin örgütlenme sorunu çeşitli çevreler tarafından ortaya atılan şablonlar üzerinden tartışılmış, çözüm yine bu şablonlar üzerinden bulunmaya çalışılmıştır. Oysa öğrenci hareketi bir model üzerine yükselecekse eğer, bu model geçmiş öğrenci gençlik hareketinin ortaya çıkardığı "öğrenci birliği" modeli olabilir ancak. Geçmişte (71'e kadar DEV-GENÇ'in birimlerdeki örgütlenme modeli, '70'li yıllarda ODTÜ-Der'in başarılı bir öğrenci birliği pratiği ile ÖTK'ya dönüşmesi vb.) denenmiş ve kitle hareketini kucaklamanın ve harekete geçirmenin çok elverişli bir aracı olduğunun görülmüş olmasına karşılık, bugün bu modeli komünistler dışında tartışan bir siyaset bulunmamaktadır.

Öğrenci birliği modeli herhangi bir düzeyde öğrenci örgütlemesine alternatif değil, onun birim tabanına dayalı örgütsel omurgası olarak tanımlanabilir. Örgütlenme birimler temelinde oluşan ve en alt birimden en üste doğru şekillenen bir organizma olacaksa eğer, öğrenci birliği işte bu organizmanın adıdır.

Öğrenci birliği meşruiyetini herşeyden önce kendi fiili varlığından ve gücünden alan bir kitlesel örgütlenme biçimidir. Öte yandan öğrenci birliği temeli üzerinde yükselen genel bir gençlik örgütlenmesi, örneğin yasal planda ortadan kaldırılmak istendiğinde bile yapı ve örgütsel işleyiş mekanizmalarını sürdürebilir.

Alttan seçilmiş temsilciler temelinde üste doğru şekillenen öğrenci birliği, tüm öğrenci kitlesini kapsayacak bir model olarak değerlendirilemez. Bu gerçek hayatta karşılık bulması olanaksız bir beklenti olur. Herhangi bir düzeyde bir öğrenci örgütlenmesi, öğrenci hareketinin çeşitli özgül ve/veya politik sorunlarının bir sonucu olarak gündeme geliyorsa eğer, bu örgütlenmenin bütün öğrenci kitlesini kucaklaması istemek ve beklemek gerçeklerle bağdaşmaz. Her halükarda sınıfsal konum ya da politik tercihler nedeniyle mücadeleye karşıt konumda bulunan ya da ona tümüyle ilgisiz davranan önemli bir öğrenci kitlesi de olacaktır. Nitekim mücadelenin en kitlesel dönemlerinde bile durumun bu olduğunu yakın tarihimizin öğrenci hareketleri deneyimi somut olarak göstermiştir.

Son dönem ördüğümüz kitle çalışmalarında platform vb. isimler altında ortaya çıkan örgütlenmeler, hareket-örgüt ilişkisinin bir sonucu olarak ele alınması gereken, kitle hareketinin verili geri düzeyinin bir sonucu ve aynı zamanda da bu hareketi geliştirmenin aracı olan, öncü müdahale ile kurulmuş esnek politik örgütlenmelerdir.

Biz gençlik hareketi içerisinde politika üretiyoruz ve bu politikayı da kendi dar ihtiyaçlarımız üzerinden değil, gençlik hareketini politikleştirmek temel hedefine bağlayarak yapıyoruz. Öyleyse üretilen her politikanın kendine araçlar olarak da çeşitli örgütsel biçimler üretmesi doğaldır. İşte bugün son 3-4 yıldır üzerine tartıştığımız ve çoğunlukla platformlar adıyla ortaya çıkan araçlar böylesi bir bakışla oluşturulan örgütlenmelerdir.

Bugün temel sorun mücadele eğilimi içerisinde olan kesimleri harekete geçirmenin yol, yöntem ve araçlarını geliştirmektir.

Bunun somut ve güncel biçimlerinin başında ise platform, komite vb. örgütlenmeler gelmektedir. Temel hedefimiz kitleyle buluşmak, onu hareketlendirmek ve politikleştirmek ise, buna en uygun güncel araçlar da bu örgütlenmelerdirr. Platform, komite vb araçlar, çeşitli politik grupların bir araya gelerek oluşturdukları birlikler olmanın ötesinde, tabandaki örgütsüz kitleyi harekete geçirme işlevine sahip örgütsel araçlar olmalıdırlar. Bu temel hedefe bağlı kalmak kaydıyla, yerelin ve sürecin özgünlüklerine göre çeşitli biçimler oluşturacak, farklılıklar göstereceklerdir. Ve elbette olanaklı olan yerlerde ve ölçüde, ilerici-devrimci gençlik güçlerinin mücadele ve eylem birliğinin araçları olarak da iş göreceklerdir.

Bu örgütlenmeler bugünkü koşullarda kitle hareketini geliştirecek tek örgütsel biçim değildirler elbet, böyle bir iddia saçma olur. Buna karşın kitle hareketinin mevcut gelişme düzeyinin ve politik arayışlarının bir sonucu olarak ortaya çıkan işlevsel örgütsel biçimler oldukları bir gerçektir. Halihazırdaki somut deneyim de bunu göstermektedir. Bu örgütleri bir politik akımın çeper örgütlenmesi olarak görmek, pratikte böyle ele almak, onları darlaştırır, zamanla yozlaştırır ve kendi gerçek işlevlerinden uzaklaştırır. Buna özel bir dikkat göstermek, bu tür eğilimlerden özenle uzak durmak gerekir.

Yeni dönemde çalışmamızda temel bir yer oluşturacak çeşitli esnek örgütlenmeleri bu bakışla ele almalı ve buna uygun davranmalıyız.

***

Kitle hareketi-örgüt ilişkisini içselleştirmek, bu ilişkiye uygun örgütlenmelerin gelişimi için çaba harcamak önümüzdeki dönemde de temel bir yönelimimiz olacaktır. Bugün gençlik hareketi kısır bir döngü içinde debelenip durmaktadır. Bu durum nice anlamlı imkanın da bu süreç içerisinde heba olmasına yolaçmaktadır. Bu böyle devam edemez. Biz genç komünistler bu duruma bir son vermek, mevcut politik ve örgütsel birikimimizi yeni dönemde etkin bir biçimde değerlendirmek, gençlik hareketinin gelişmesi ve devrimci önderlik sorunun çözümü için çok yönlü olarak seferber olmak sorumluluğu ile yüzyüzeyiz.

Gençlik hareketindeki devrimci önderlik boşluğunu doldurmak ve olanakları güce dönüştürmek için görev başına!

Genç Komünistler

Gençlik hareketi ve örgütlenme...

(Başta rafı s.15'de)

kampanyaları bu tarzın en bayağı örnekleridir. Dar grupçuluğun açıktan savunucuları ve temsilcileri olan TKP'li Öğrenciler, öğrenci hareketinin ihtiyaçlarının uzağına düşmekte, kendi sınırlı güçleri dışında hareketten tecrit edilmektedirler. Aslında TKP'nin birleşik, politik bir öğrenci hareketini gündem olarak kabul etmediği için, kendilerini baştan dar örgütsel kalıplar içine sıkıştırmaktadır. Onlar için gençlik hareketinin örgüt sorunu TKP'li Öğrenciler'in nicel gelişimi sorunudur.

Ancak gelinen yerde nicel gelişmede yaşadıkları tıkanma, onları öncesinde mahkum ettikleri bir anlayışın pratik sürdürücüleri haline getirmiştir. Bir kez daha öğrenci hareketine yönelik politika, nicel gelişim sorununu çözmek için devreye sokulan bir sihirli değnek olmuştur. TKP'nin siyaset tarzı gençlik hareketinin ihtiyaçlarının duvarına çarpmıştır. İşgal Karşıtı Komiteler ve Üniversite Konseyleri açılımı bunun sonucudur. Fakat bu türden açılımlar, bildiğimiz o apolitik kaba anlayışı aşmak bir kenara, onun gülünç bir yeni versiyonu olmaktan öteye gitmemektedir, dolayısıyla nicel gelişim sorununu çözemeyecektir.

Bu yaklaşımların tümünün başarı kazanmak için bekledikleri, hareketin kendiliğinden gelişmesi ve kitlelerin bu kendiliğinden gelişim içerisinde politikleşmeleridir. Örgüt sorununda genç komünistlerin temsil ettikleri ve diğerlerinden tümüyle farklı olan bir dördüncü yaklaşımın esası ise hareketi sürekli geliştirmek ve politikleştirmek üzerine kuruludur.

Genç Komünistler

6 Kasım eylemleri ve tutumumuz...

Bu yılki 6 Kasım eylemleri hareketin gelecekteki seyri için son derece önemli bir yer teşkil ediyor. Geçtiğimiz sene özellikle İstanbul'daki parçalı tablo bu yıl da yinelenirse, bu sorun hareket açısından oldukça vahim sonuçlar doğurabilir. Kaldı ki bu parçalı ve dağınık tabloyu bir parça militan Ankara eylemi kurtarabilmişti. Bu yıl Ankara'da bir kez daha böyle bir eylemin yaşanabilmesi ise pek olası görünmüyor. Gençlik hareketinin hala da Ankara ve İstanbul gibi illere sıkıştığını düşünürsek, bu iki ildeki eylemlerin belirleyiciliği daha kolay anlaşılır.

İstanbul'da yaşanan ayrışmanın nedeni, siyasal grupların kendilerini ifade etme tarzından ileri geliyordu. Grupçu bir algıya sahip olanlar kendi pankartlarını açabilmek noktasında anlamsız bir ısrar gösterdikleri, tersinden diğer cephe de ileri gençliği eylemin bir parçası yapabilmek için daha kapsayıcı bir biçimde eylemi düzenlemek noktasında ısrarcı davrandıkları için, eylemin bölünmesi kaçınılmaz bir hal aldı. Elbette burada sorun salt 'pankart' sorunu değildir. Sorun hareketin güncel sorunlarını ve ihtiyaçlarını kavrayamamaktır. Bunun nedeni, gençlik hareketine hatalı ve zaaflı bir yaklaşımla bakmaktır.

Ankara'da yaşanan sorun ise daha farklı bir biçimde ortaya çıktı. Ankara'da 'pankart' sorunu konusunda bir uzlaşı sağlanamamış olsa da taraflar bunu eylemleri bölme tutumuna vardırmadılar. Bizim de taraf olduğumuz hareketi bir bütün olarak; "Üniversite Öğrencileri" ifade edelim önerisi fiilen geri çekildi. Her grubun kendini ifade edebilmesi kararlaştırıldı.

Süreci burada yeniden ele almaya gerek yok. Fakat 'Kızılay' tartışmasını burada açmak gerekiyor. Geçen sene bizim önerimiz "6 Kasım Kızılay 12:30" olmuştu. Bu önerikabul edildi ve sonrası bunun üzerine inşa edildi. Ardından 13 Mart eylemi yine aynı hedefle gerçekleştirildi. Sonuç 6 Kasım'da yakalanan tabloyu bile yakalayamamak olarak karşımıza çıktı.

Yaşanan bu eylemlerin ardından artık 'Kızılay' tartışmasının farklı bir anlamı olduğunu düşünüyoruz. Bir eylem alanı olan 'Kızılay'ın temel hedef olarak ortada durması, hareketin sorunlarını ve bu sorunlara müdahale tartışmalarını gölgeleyen bir biçim kazandı. Pratikte hareketin militan eylem tarzlarına yönelmek dışında bir sorunu yokmuş gibi davranıldı. Oysa gençlik hareketi içerisinde yer alan devrimci özneler açısından sorun hiç de militan eylemler gerçekleştirmek değil, fakat geniş gençlik kitlelerini bu eylemlerin bir parçası haline getirebilmektir. Bundan da öte gençlik hareketinin örgütlenme sorununu çözebilmektir.

Tüm bunlar bize artık amaçlaştırılan bir araç olan Kızılaytartışmalarını bugün için bir kenara bırakıp, eyleme daha geniş bir kitleyi katabilme sorununu çözebilmektir. Bunun için de eylem alanı olarak Kızılay'ı değil fiili bir miting alanı olarak diyelim Sıhhiye'yi önerecek ve tartışmayı 6 Kasım'a yönelik bir kitle çalışmasının sorunları noktasına odaklamaya çalışacağız. (...)

İstanbul'da ise tüm çabamız geçen sene yaşanan parçalı tablonun bir kez daha yaşanmasının önüne geçebilmek olacaktır. Ortaya koyduğumuz bu tutum hareket içindeki öznelerin birlikte hareket edebilme yeteneği kazanması amacına hizmet edecektir.

Bunlarla birlikte bu yıl 6 Kasım'ın daha güçlü bir biçimde gerçekleştirilebilmesi için 6 Kasım hazırlık komitelerini örgütleyeceğiz. Mümkün olan en geniş bileşimle (gruplar ve bağımsız öznelerle) 6 Kasım'a yönelik çok yönlü bir kitle çalışması yapabilmek amacıyla oluşturulacak komiteler, hangi isimle kurulursa kurulsunlar temel hedefleri 6 Kasım'a daha geniş bir kitleyi katabilmek olacak. Bizim eylemlere katılımımız komitelerin durumuna göre, bu örgütlerle olabilecek. Buradaki kıstas, örgütlerde bağımsız unsurların ağırlıklı olarak yer alabilmeleridir.

Özetlemek gerekirse, 6 Kasım'da tüm alanlarda gençlik öznelerinin ortak eylemini kotarmaya çabalayacağız. Hareketin içinde bulunduğu çıkınazı daha da derinleştirmemek için buna daha özel bir önem vermek gerekecek.

(Eylül '04 tarihli gençlik raporundan...)

5. yılında Ulucanlar şehitlerinin anıları önünde saygıyla eğiliyoruz...

Devrimciler ölmez, devrim davası yenilmez!

Zafere on yıldız...

Habip Gül
Ümit Altıntaş
Aziz Dönmez
Ahmet Savran
İsmet Kavaklıoğlu
Abuzer Çat
Zafer Kırbıyık
Mahir Emsalsiz
Önder Gençaslan
Halil Türker

(...)
On'lar on yeni ustası
devrime uzanan yolun
İnançla döşedikleri taşlar
mihenk taşları olacak
kavgamızın
Ve yüreğimizdeki umut
Sınırsız topraklara yol olan
ayak izleriyle çoğalacak
onların

On'lar on yeni yara göğsümüzde
Zaptettikleri şafak
zaferler takvimimizde
son yaprak
Acı içinde değil
gururla
kıskanarak
anımsayacağız yüzlerini
Ve seslerimize katıp gözlerini
aydınlık şarkılar söyleyeceğiz
yıldızlara bakarak

On'lar on yeni meşale ellerimizde
on yenilmez savaşçı
devrime adanmış on ömür

Yoldaşlarımız...
Adları;
Habip, Ümit
Adları;
Abuzer, Mahir, İsmet, Önder
Adları;
Halil, Aziz, Ahmet ve Zafer
Adlarını taşıyacak çocuklarımız
(...)

